

30 let

**Chráněné
krajinné
oblasti
Křivoklátsko**

30 let

---

*Chráněné krajinné oblasti
Křivoklátsko*

S poděkováním všem lidem, kteří přispěli vzpomínkami a fotografickým materiálem ke vzniku této publikace. Sepsané události se možná úplně přesně neshodují s uvedenými lety a celou řadu dalších nebylo možné vzhledem k rozsahu zařadit. To ale nevadí, všechny se skutečně staly.

Memoár Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko

24. listopad 2008 je datem, kdy dovršila chráněná krajinná oblast Křivoklátsko neuvěřitelných 30 let od svého vyhlášení. Protože jsem stál u zrodu tohoto velkoplošně chráněného území, chtěl bych dalším pracovníkům v ochraně přírody, kteří zvednou po mně symbolickou pochodeň ochrany tohoto území, zanechat alespoň stručný přehled aktivit v jednotlivých letech. Nastítnit vznik samostatné Správy chráněné krajinné oblasti, její vzestup, uznání na mezinárodním poli a postupný vývoj. Třicet let uplynulo jako voda v řece Berounce. Ta je však nenávratně pryč. Zůstaly zde ale výsledky práce lidí, kteří věnovali tomuto území mnohdy daleko více, než bylo jejich povinností. Stav krajiny, sicele a zachovalá vysoká biodiverzita území dokazuje, že vynaložené úsilí nebylo zbytečné. Nechtěl bych však výsledky hodnotit, to musí udělat někdo jiný. Nestranný člověk, který znal území před vznikem chráněné krajinné oblasti a může tento stav porovnat se stavem současným.

Na základě podrobné analýzy území byly stanoveny významné krajinné prvky. Byla provedena zónace celého území. Byl vypracován již druhý plán péče o chráněnou krajinnou oblast na dobu deseti let. Bylo navrženo a vyhlášeno 25 maloplošných chráněných území, která reprezentují nejvzácnější části přírody chráněné krajinné oblasti. Zatím byl prokázán výskyt více než 1800 taxonů cévnatých rostlin, 52 sochorů lesních typů, 84 druhů lesních dřevin,

116 druhů měkkýšů, 28 druhů vážek, 750 druhů motýlů, 53 druhů mravenců, 120 druhů hnízdících ptáků, 60 druhů savců, 8 druhů plazů, 12 druhů obojživelníků, 1500 druhů brouků a 30 druhů ryb. Ve výzkumu se stále pokračuje.

Chtl bych při této příležitosti poděkovat především všem svým kolegům a spolupracovníkům, kteří se podíleli na teoretické a praktické ochraně tohoto jedinečného území. Chtl bych poděkovat všem lesníkům, kteří pomáhali realizovat dlouhodobý plán ochrany v podobě návratu k původním druhovým skladbám lesních porostů. Chtl bych poděkovat všem zemědělcům, kteří chápali nutnou zřízení v systému hospodaření. Chtl bych poděkovat také všem starostům obcí a občanům, kteří chápali naši práci a svým postojem přispěli k dosaženým výsledkům. Chtl bych poděkovat veřejným sdělovacím prostředkům – televizi, rozhlasu a tisku za velkou pomoc při hájení území proti stavbě vodního díla Křivoklát a PVE Červený kámen. A zvláště bych chtěl poděkovat vědeckým pracovníkům, přírodovědcům, inženýrům, filozofům, sociologům, právníkům a všem odborným pracovníkům, kteří se podíleli na dlouhodobých výzkumech tohoto území, bez kterých by ochrana křivoklátské přírody nebyla možná.

*Ing. Petr Štěpánek,
emeritní vedoucí Správy CHKO Křivoklátsko*

První kroky k vyhlášení chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko

Před více než třiceti lety skupina tehdejších krajských konzervátorů ochrany přírody formulovala návrh na ochranu Křivoklátska jeho vyhlášením za chráněnou krajinnou oblast. Největší podíl na zpracování ideového záměru měli nepochybně Dr. Ing. Stanislav Muraňský, RNDr. František Mladý a RNDr. Vojen Ložek, DrSc. Při zpracování záměru vycházeli především z vlastních hlubokých znalostí přírody a krajiny Křivoklátska a z publikovaných poznatků vynikajících lesníků, působících na Křivoklátsku v minulosti, zejména Rudolfa Maxery, prof. Aloise Nechleby a prof. Pravdomila Svobody. Vyhlášení chráněných krajinných oblastí patřilo tehdy do kompetence Ministerstva kultury, ale přípravné práce, zejména odborné vyhodnocení návrhu, vymezení hranic, projednání s obcemi a tehdejšími okresními národními výbory, zajišťovalo oddělení ochrany přírody Střediska státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje pod vedením Ing. Ladislava Suchana.

Psal se rok 1970 a přestože byla politicky velmi složitá situace období normalizace, podařilo se dopracovat návrh do podoby v jaké bylo možné zahájit projednávání. Osobně jsem se účastnil upřesňování detailního průběhu hranic připravované chráněné krajinné oblasti a prvních jednání s obcemi. Koncem roku 1970 byly přípravné práce na projektu chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko Ing. Suchanem bez bližšího vysvětlení na více než rok přerušeny. Od samého začátku prací na projektu chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko jsem měl vzácnou příležitost z počátku přihlížet jako začátečník v ochraně přírody práci již vzpomínutých vynikajících odborníků Dr. Ing. Stanislava Muraňského, RNDr. Vojena Ložka, DrSc., RNDr. Františka Mladého, RNDr. Vladimíra Skalického, CSc., prof. Dr. Ing. Aloise Mezery, DrSc., prof. Ing. Jana Jeníka, CSc. a dalších a pak se i aktivně účastnit odborných prací při konečném vymezení hranic, zpracování návrhů na vymezení některých přírodních rezervací, hodnocení stavu lesa a dalších. Podařilo se připravit návrh na vyhlášení největší přírodní rezervace Týřov, na podkladě výsledků botanického zkoumání RNDr. Františka Mladého

byla vymezena přírodní rezervace Velká Pleš. Zpracovány byly návrhy přírodních rezervací Lípa a Jezírka, upřesněno bylo konečné vymezení přírodních rezervací Význice, Stříbrný luh a Lougllovka.

Veškeré práce na přípravě vyhlášení chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko probíhaly v souběhu s dokončováním projektu vyhlášení chráněné krajinné oblasti Český kras a do roku 1974 byly uskutečňovány ze sídla tehdejšího Střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Praze. Od uvedeného roku se podařilo získat kancelář na okresním národním výboru v Berouně a odtud spravovat jak vyhlášenou chráněnou krajinnou oblast Český kras, tak dokončovat přípravy vyhlášení chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. Veškeré práce jsme tehdy zajišťovali s minimálním technickým vybavením spolu s pozdějším dlouholetým vedoucím Správy chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko Ing. Petrem Štěpánkem a s vydatnou pomocí skvělé paní Ludmily Kačírkové při zvládnutí administrativních prací.

Své odborné působení při přípravě chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko jsem v podstatě ukončil v roce jejího vyhlášení předložením kandidátské disertační práce *Ekologická kritéria péče o přirozená lesní společenstva v navrhované chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko*. V té době již úspěšně fungovalo samostatné pracoviště se sídlem v prostorách Bradu Křivoklátska.

Tehdy platný zákon o ochraně přírody z roku 1956 nesvěřoval střediskům státní památkové péče a ochrany přírody ani jejich detašovaným pracovištím – správám chráněných krajinných oblastí žádné rozhodovací pravomoci, ale díky osvěcenosti vedení oddělení ochrany přírody Střediska státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje byla poskytnuta těmto pracovištím velká míra samostatnosti při odborném působení, a ta byla v případě Křivoklátska využita v maximální míře a v tom nejlepší smyslu ku prospěchu péče o přírodu a krajinu tohoto skvostu středních Čech.

*Ing. Petr Moucha, CSc.
poradce ředitele AOPK ČR*

1978

Proběhla celá řada přípravných jednání s Místními národními výbory, při nichž byli jejich funkcionáři podrobně informováni o významu a poslání chráněné krajinné oblasti. Cílem těchto jednání bylo získat předepsané souhlasy. Na Pracoviště pro přípravu CHKO Křivoklátsko, k Ing. Petru Štěpánkovi a paní Marii Škarpové nastoupili Ing. Ivan Kasalický do funkce zemědělského inženýra a Miroslav Pecha jako lesník. Docházelo k označování již vyhlášených přírodních rezervací a probíhaly přípravné práce pro návrhy dalších maloplošně chráněných území. Akademický malíř Václav Rykr ztvárnil libreto stálé expozice CHKO Křivoklátsko a její realizace byla svěřena podniku Pragopropag. Do písmo-malířství byly předány texty pro výrobu panelů Naučné stezky Brdatka. Obrazky maloval pan Vítězslav Široký, bývalý učitel z Křivokláta. RNDr. Jan Němec zpracoval geologický inventarizační průzkum SPR Čertova skála a SPR Brdatka a doc. Příběha rybníkový průzkum SPR Velká pleš, U Eremita, Kohoutov a Na Babě. Kromě toho probíhaly malakozologické výzkumy, prováděné RNDr. Vojenou Ložkem. Pod vedením Ing. Eduarda Průši byla zaměřena celá SPR Kohoutov včetně vzrostlých i padlých stromů a skalek. Pracoviště pro

připravovanou CHKO uspořádalo výjezdní zasedání konzervátorů ochrany přírody Středočeského kraje, zaměřené na podporu argumentů proti vodnímu dílu Křivoklát.

Dne 24. listopadu 1978 byl vydán Výnos o zřízení Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko č. j. 21 972/78, kterým byla oficiálně zřízena Správa CHKO Křivoklátsko.

Vedoucím Správy byl jmenován Ing. Petr Štěpánek. Při Správě vznikl kroužek mladých přírodovědců, vedený Rudolfem Staňkem. Při všech terénních pracích i při úpravách budovy Správy velmi významně pomáhal dobrovolný strážce a spolupracovník Josef Rosenbaum z Roztok. Proběhlo jednání, při kterém byla proti vůli ochrany přírody prosazena zbytečně široká lesní cesta Okrouhlice nad Prostředním potokem a kolem Tří skal. Pracovníci Správy společně s vědeckými institucemi soustředili argumenty, potvrzující nevhodnost výstavby podzemní přečerpávací elektrárny a s tím spojené údolní přehradu v lokalitě Nezabudice. Probíhala jednání o výstavbě vodního díla Křivoklát. Vedoucí Správy vystoupil několikrát v Československém rozhlasu v cyklu relací zaměřených proti výstavbě této přehradu na Berounce.

*Ing. Štěpánek
při značení CHPV
Vraní skála*

1979

V úterý, 5. června, byla ministrem kultury ČSR Dr. Milanem Klusákem slavnostně vyhlášena Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Při té příležitosti byla otevřena stálá expozice „Příroda CHKO Křivoklátsko“, umístěná v bývalém knížecím pivovaru na hradě Křivoklátě, realizovaná podnikem Výstavnictví a firmou Pragopropag. Do provozu byla také slavnostně otevřena naučná stezka Brdatka. Na její instalaci se kromě pracovníků Správy podíleli i kolegové z Českého krasu.

Byl jmenován první poradní sbor Správy CHKO Křivoklátsko ve složení: Pg. Karel Friedl, RNDr. Milan Rivola, Ing. Milan Bíba, Prom. fil. Karel Seidl, RNDr. Miloš Hostička, Ing. Miloslav Žán, Jaroslav Jůzl, Antonín Wild, RNDr. František Mladý, RNDr. Jiří Kolbek, Dr. Ing. Zdeněk Vulterin, CSc., Ing. František Povolný, Prof. Ing. Miroslav Hučko, CSc., Ing. arch. Václav Kasalický, DrSc., Ing. Emanuel Kříž, RNDr. Vojen Ložek, Ing. Petr Moucha, Dr. Ing. Eliška Nováková, CSc., Ing. Eduard Průša, CSc., Ing. arch. Karel Vepřek, Prof. RNDr. Josef Vachtl, DrSc. a Ing. Petr Štěpánek. Dne 9. listopadu se uskutečnilo na Křivoklátě první zasedání tohoto poradního sboru.

Z podnětu Vítězslava Širokého, bývalého učitele ZŠ Křivoklát, byl zpracován projekt na Školní naučnou stezku Křivoklát. Na její realizaci bylo objednáno 26 stojanů a výtvarný návrh naučných tabulí u výtvarníků Josefa Vršťaly a Ludíka Angra. Správa CHKO vydala první návštěvní řád oblasti. Byly označeny hranice CHKO a proběhlo označování vyhlášených přírodních rezervací tabulemi a červenými pruhy. Dne 13. června navštívil Křivoklátsko pan Philip Oswald z Nature Conservancy Council, předseda výboru ochrany přírody Velké Británie pro stýk s východní Evropou. Studoval zde naučné stezky, zaujal ho zejména projekt Školní naučné stezky Křivoklát. RNDr. Svatopluk Bílý provedl entomologický průzkum Čertova luhu a SPR Kohoutov.

Proběhl sběr arachnologického materiálu ke srovnávací studii pavoučí zvířeny obývajcí různé typy lesních porostů. Prom.biol. Václav Laňka zorganizoval na Křivoklátsku mezinárodní herpetologickou konferenci. Z jejího podnětu vzešel návrh na vyhlášení SPR Nezabudické skály. Josef Rosenbaum provedl podrobnou inventarizaci tisíc v navrhované SPR U Eremita.

Otevření stálé výstavy o CHKO na Křivoklátě

První návštěvní řád CHKO

1980

Dne 22. února proběhla ustavující schůze ZO ČSOP při správě CHKO Křivoklátsko. Na území CHKO se během roku realizovaly tři významné výzkumné úkoly:

RNDr. František Mladý prováděl fytogeografický výzkum centrální části Křivoklátska,

RNDr. Vojen Ložek se zabýval výzkumem měkkýšů, zahrnujícím území od Zbečna do Křivoklátska

Otevření Školní NS Křivoklát

včetně Pilského rybníku, Klíčavy, Brejle, Stříbrného luhu a Městečka a Ing. Eduard Průša provedl podrobné typologické mapování SPR Týřov a jeho ochranného pásma.

RNDr. František Mladý a RNDr. Jiří Kolbek z geobotanického oddělení ČSAV během roku zahájili kvantitativně kvalitativní výzkum vegetace a květeny Křivoklátska, který se od roku 1986 stal součástí státního základního výzkumu. Ve dnech 14.–21. června podnikl Ing. Petr Štěpánek studijní cestu po západním pobřeží Anglie a severním Walesu. Při poradním sboru CHKO Křivoklátsko byla z podnětu Ing. arch. Jaroslava Trávníčka založena architektonicko-urbanistická komise. V pondělí 29. září byla slavnostně otevřena Školní naučná stezka Křivoklát.

Dr. Ložek při průzkumu molukofauny

1981

Z architektonicko-urbanistické komise odešel Ing.arch. Jaroslav Trávníček a na místě předsedy komise ho nahradil Ing.arch. Jaroslav Němec. V lokalitě Jelenec byla zřízena kontrolní stanice čistoty ovzduší. Správa CHKO vydala vysvětlující leták o znaku CHKO Křivoklátsko. Miroslav Pecha s kolektivem autorů zpracoval text k průvodci po Školní naučné stezce Křivoklát. V rámci záchrany

chráněných lip u kapliček v lokalitě Na Riviéře ve Zbečně byla zajištěna oprava jejich ocelového opásání.

V červnu se uskutečnila v rámci celostátní konference Funkce lesních rezervací exkurze účastníků do SPR Kohoutov. RNDr. Jiří Šmaha zabýval průzkum výskytu sov v oblasti Vyscký tok a Velká pleš, dále nakladl pasti na členovce a začal s plošným průzkumem ptáčí fauny. Na území CHKO pokračovaly fyto geografické výzkumy. Správu a CHKO navštívili pánové Rik Heemans a Vincent Claessen z Universiteit van Wylmogen Holland. Osm studentů Přírodovědecké fakulty UK absolvovalo na Správě CHKO studentskou praxi. Začala úzká spolupráce s Fakultou architektury ČVÚT v Praze, kterou zastupovali Ing. arch. Jaroslav Němec a Ing. arch. Petr Vodrážka.

Exkurze účastníků konference do SPR Kohoutov

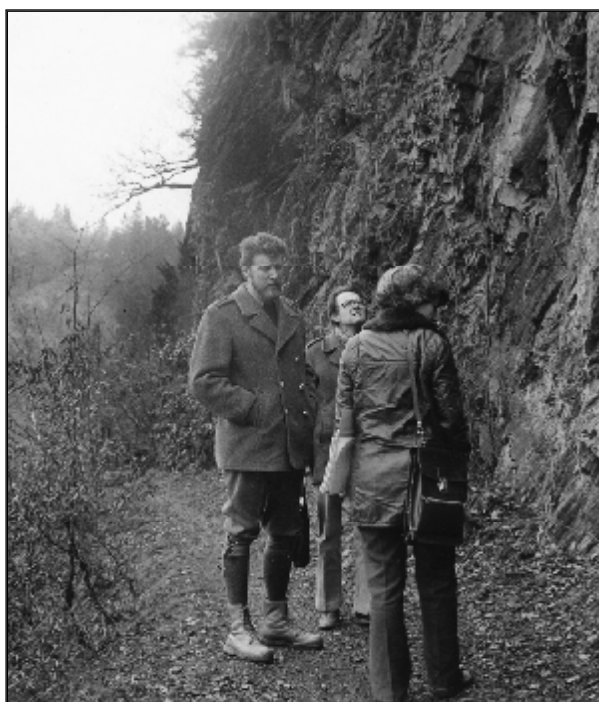
1982

Byla provedena kompletní údržba SPR Brdatka a SPR Na Babě - označení barevnými pruhy, oprava tabulí, stavba ochranných zídek. Byla zrušena turistická značená stezka vedoucí podél řeky z Děčů do Zbečna a před Vrtankou nahoru strání. Důvodem zrušení stezky byl poměrně rozsáhlý polom z roku 1981, v jehož důsledku byla stezka neprůchodná a turisté chodili volně strání.

Pracovníci Správy zpracovali podklad k vyhlášení SPR Nezabudické skály a předali ho k projednání v radě Okresního národního výboru. Také zpracovali podklad pro územní plán Velkého územního celku Křivoklátsko. Byly dokončeny odborné práce na Oborovém dokumentu. Nákladem 10000 ks byl vydán průvodce Školní naučná stezka Křivoklát a byly zpracovány výtvarné návrhy na Vodáckou stezku Berounka.

Došlo k opravě pavlače a zřízení nového schodiště v budově čp. 82 na Křivoklátě. Správa oblasti se podílela na výstavbě Stanice mladých přírodovědců z bývalého skladu. Zaměstnanci Správy organizovali pomocí sběru semene buku, dubu a jedle. Celkem bylo sebráno 312 kg jedlových šišek.

Ing. Štěpánek a Ing. Pecina v SPR U Eremita

Během roku prováděl RNDr. Jiří Šmaha zoologické výzkumy, odchyt fauny do formalinových pastí, noční průzkumy sov a stanovil line transektů pro sledování ptactva. RNDr. František Mladý pokračoval v rozsáhlém fyto geografickém výzkumu CHKO. Dr. Husová z BÚ ČSAV provedla typizaci fytoocenologických ploch v SPR Týřov pro zoologický výzkum. Na Správě absolvovali odbornou praxi studenti 3. ročníku Přírodovědecké fakulty UK v oblasti ochrannářského mapování. Na stáž zavítal budoucí vedoucí Správy CHKO Kokořínsko Ing. Martin Pecina.

Dne 11.11. Správa dostala terénní vůz NIVA VAZ 2121.

Terénní vůz NIVA

1983

Stanice mladých přírodovědců v Křivoklátě

Středočeský krajský národní výbor a Západočeský krajský národní výbor v dohodě s Ministerstvem kultury České socialistické republiky vydaly podle čl. 4 odst. 1 výnosu MK ČSR Statut Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. Na Správě začal pravidelně dvakrát týdně působit ing.arch.Martin Sedlák, vyřizující stavební agendu. Strážní službu vykoná-

Genobanka buku

val stálý strážce, lesník Radka Černiák. Při Správě CHKO byla dobudována a 9. dubna slavnostně otevřena klubovna Stanice mladých přírodovědců. Z výzkumných úkolů byl dokončen zoologický výzkum SPR Týřov a pokračovalo se v rozsáhlém zoologickém průzkumu CHKO. Byla zajištěna příprava na multispektrální snímkování - pozemní měření spektra jednotlivých dřevin. V jihozápadní části CHKO nadále probíhalo studium avifauny. Pracovníci Správy CHKO zpracovali návrh ekologického hospodaření v CHKO, ochranný plán pro SPR Bradka, rozsáhlý materiál Rozvoj sátní ochrany přírody pro CHKO Křivoklátsko, dokončili ochranný plán pro navrhovanou SPR Nezapudické skály a pokračovali ve zpracovávání návrhu genobanky křivoklátských dřevin.

Vedoucí Správy se zúčastnil mezinárodního kongresu biosférických rezervací v Minsku. V souvislosti s přípravou vodního díla Křivoklát byly zahájeny geologické průzkumy v oblasti Kouřimceka a v údolí Berounky, včetně ražení průzkumné štoly proti ústí Tyterského potoka.

Část
lesnické mapy
s genobankou
Kouřimec

1984

Správu CHKO personálně zajišťovali vedoucí Ing. Petr Štěpánek, zemědělský inženýr Ing. Ivan Kasalický, lesník Ing. Miroslav Pecha, zoolog RNDr. Jitka Šnata a dvakrát týdně Ing. arch. Martin Sedlák. Ten v průběhu roku činnost pro Správu ukončil.

Pro potřebu Správy CHKO byly zakoupeny dva mapníky MAMUT a diaprojektor PRACTICA AV 100 s promítacím plátnem. Na zahradě u budovy Správy CHKO v Křivoklátě bylo vybudováno jezírko a v jeho okolí alpinum.

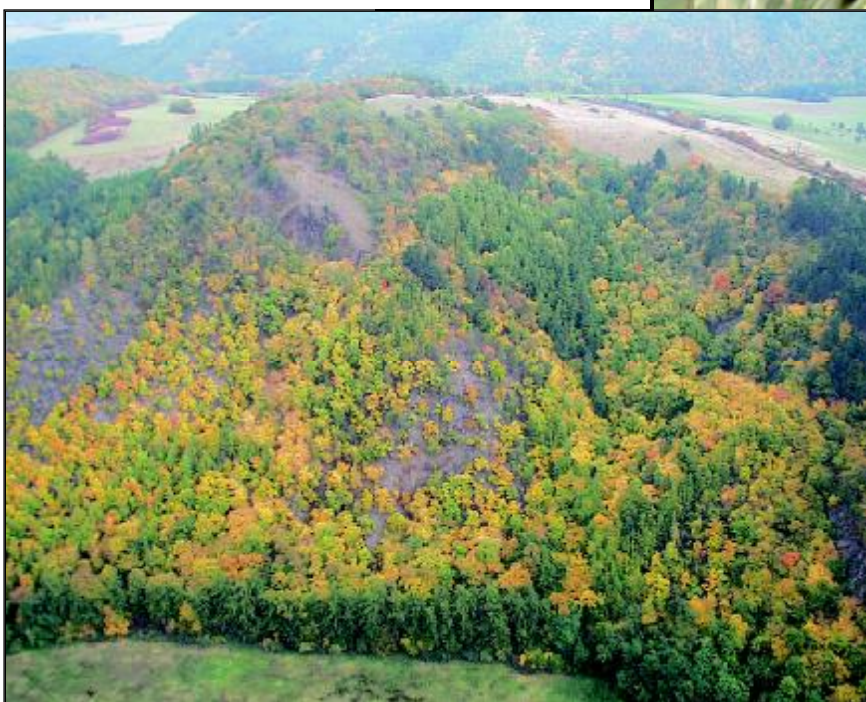
Pracovníci Správy CHKO zpracovali ochranné plány pro SPR Na Babě, U Eremita, Stříbrný luh, Vysoký tok, Louglovka a Svatá Alžběta, dále statistický přehled počtu rekreačních objektů podle katastrů a porovnali ho se stavem v roce 1978. Byla zajištěna výroba panelů a stojanů pro Vodáckou stezku Berounkou, provedena údržba Školní naučné stezky (výměna 6ti panelů a 2 stojanů poškozených polomem) a na hradě Křivoklátě byla opravena a znovu zpřístupněna stálá expozice Příroda CHKO Křivoklátsko.

Pokračovaly také vědecké úkoly – výzkum rozšíření ohrožených rostlinných druhů a společenstev

v CHKO a výzkum pěnovců v Bůzkově loužku a na Bílé hoře. Pod vedením RNDr. Bedřicha Moldana započal výzkumný úkol Ústředního ústavu geologického v Mlynářově luhu pod názvem Optimalizace geochemických procesů v krajině. Rovněž byla realizována dotazníková akce, zjišťující postoje stálých obyvatel ve vztahu k CHKO Křivoklátsko.

Koniklec luční načernalý

SPR Na Babě

1985

Otevření Vodácké NS Berounka

Architekta Sedláka nahradil Ing. arch. Tomáš Koreček, CSc.. Vybavení Správy bylo doplněno o jeden starší kancelářský stroj, dva mikroskopy, jednu kapsní kalkulačku a jeden fotoaparát Pentacon Six s TTL hlavou. Správa CHKO byla upozorněna na hrozící demolicí budovy čp. 82 v Křivoklátě z důvodu nutného rozšíření vozovky. Další existence Správy v této budově tak byla silně ohrožena. V lokalitě Mlynářův luh vybudoval ÚÚG terénní stanici pro výzkum geochemických procesů v krajině.

Jednání architektonicko-urbanistické komise

U maloplošných chráněných území bylo doplněno nebo vyměněno 39 označujících tabulí, hranice CHKO byly doplněny o 22 tabulí v okrese Beroun. Dne 1. června byla slavnostně otevřena Vodácká stezka Berounekou.

Pro obnovu lesních hospodářských plánů byly zpracovány ochranné plány SPR Vůznice, SPR Kabečnice, SPR Vran' skála a SPR Trubínský vrch. Byl zajištěn architektonický průzkum obcí v CHKO jako podklad pro rozhodování Správy. Průzkum prováděla Fakulta architektury ČVUT, zastoupená Ing. arch. Jaroslavem Němcem a Ing. arch. Petrem Vodrážkou.

Budování výzkumné stanice v Mlynářově luhu

1986

*Zchátralá budova
Správy v Křivoklátě*

*Výtvarný návrh
první skládačky
o CHKO*

SPR Nezabudické skály, SPR Čertova skála a SPR Stříbrný luh.

Pracovníci Správy CHKO zpracovali kompletní přehled o rozložení a zastoupení souborů lesních typů, připravili klasifikaci zemědělského půdního fondu, vytvořili ochranné plány pro SPR Vůznice, Kabečnice a Vraní skála. Podklady byly předány Lesprojektu. Pokračovaly výzkumné práce v Mlýňově luhu. Proběhlo závěrečné oponentní jednání k úkolu R - 4 Ochrana ohrožených a vzácných rostlin a živočichů, kde dílčí úkol Biogenetický výzkum CHKO Křivoklátsko koordinoval RNDr. Bohumil Kučera. Spoluautory byli pracovníci Správy CHKO Ing. Petr Štěpánek a Ing. Ivan Kasalický. Správa CHKO se podílela na natočení krátkého filmu o Vodácké stezce Berouňkou. Vedoucí Správy CHKO se odborně podílel na přípravě prvního vydání turistického průvodce Křivoklátskem. Byl zpracován výtvarný návrh na skládačku a na plakát o CHKO Křivoklátsko.

Vedoucímu Správy bylo uloženo zajistit nový objekt z důvodu plánované demolice objektu č.p.82 v Křivoklátě. Výtvarník byl objekt čp. 5 ve Zbečně, který po prohlídce schválilo jak ředitelství v Praze, tak zástupce KNV. V době sepisování kupní smlouvy došlo k rozdílnosti názorů na koupi nového objektu ve Zbečně mezi vedoucímu Správy a jejími zaměstnanci a koupě tehdy nebyla realizována. Objekt čp. 82 v Křivoklátě byl již značně zchátralý a nesměl se v důsledku demoličního výměru opravovat. Údržba byla prováděna pouze v nezbytné míře.

U okresních státních geodézií byly objednány pozemkové mapy. Pro akademika Landu byl zpracován souhrnný materiál o biosférických rezervacích za účelem posílení jejich rozpočtu. Bylo obnoveno pruhové značení hranic chráněného přírodního výtvaru Valachov. Nově byla označena

1987

Nová budova Správy CHKO ve Zbečně před rekonstrukcí

Došlo ke změně v personálním obsazení Správy CHKO. K 1.8. odešel na Lesní závod Křivoklát Ing. Miroslav Pecha a během roku za něj nebyl přijat žádný pracovník. Marie Škarpová byla převedena na místo technika.

Terénní stanice ve Skryjích

Pro nové sídlo Správy CHKO byl za 160000 Kčs zakoupen objekt čp. 5 ve Zbečně a jako terénní stanice za 168090 Kčs objekt čp. 31 ve Skryjích v Luhu. Pracovníci Správy opravili NS Budačka a připravili návrh na nové osazení panelů, zcela vyměnili panely na Školní NS Křivoklát a vypracovali návrh na její rozšíření. Byly zkontrolovány a vyměněny poškozené panely Vodácké stezky Berounkou a zpracován metodický plán řízení Stanice mladých přírodovědců. Dále Správa spolupracovala při natáčení tří krátkých filmů ČT, propagujících ochranu přírody a biosférickou rezervaci a zajistila výtvarný návrh na výrobu samolepek a odznaků se znakeri CHKO Křivoklátsko. Diskuse o vodním díle na Berounce přinesla řadu nových argumentů, ale také zájem StB o Správu CHKO.

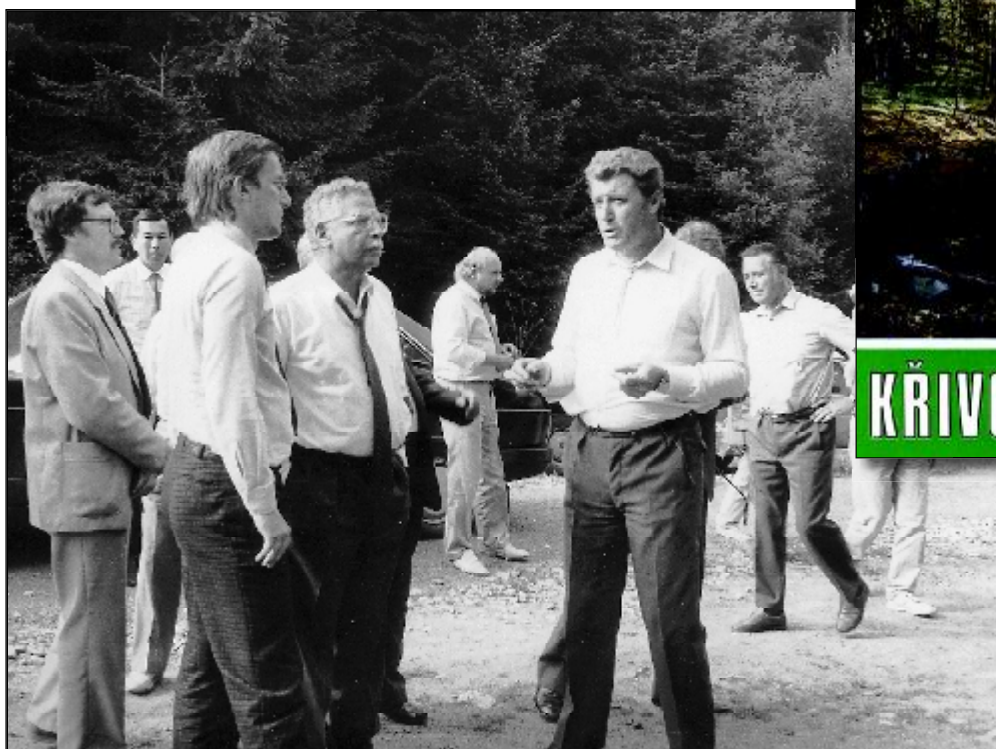

1988

Došlo k posílení personálního obsazení. Na místo samostatného ochranáře nastoupila Jana Krejčíková, místo lesníka obsazeno nebylo. Správa CHKO nadále sídlila v budově čp. 82 na Křivoklátské-Budech. Prostory ve Zječně nebyly dosud uvolněny a tak zde nemohla být zahájena rekonstrukce. Vedení Správy jednalo o možnosti výstavby nového vědecko-výzkumného pracoviště v Křivoklátské, nebyly však zajištěny finance. V červnu byla alespoň provizorně zpřístupněna stanice ve Skryjích s možností ubytování pro čtyři osoby, kuchyňkou a suchým WC za domem.

Administrativní zatížení pracovníků Správy rostlo na úkor systematické práce v terénu, kontrolní a preventivní činnosti. V Luhu u Broum zničil nelegálními výkopovými pracemi chalupář významnou archeologickou památku - sklárnu ze 16.století. Nevhodný článek v deníku Večerní Praha vyvolal invazi turistů do SPR Vůznice. Správa dokončila Průzkum stavu velkoplošné chráněného území (materiál obsahoval 33 stran strojopisu, 21 tabulek a 10 mapových příloh), pokračovalo ochranářské mapování. Byla zajištěna výroba map CHKO

s vyznačením rezervací v měřítku 1:50 000, byl zpracován návrh na rozšíření Naučné stezky Brdatka a vydán plakát a skládačka o CHKO. Byl dokončen krátký film o CHKO pro ministerstvo kultury, uskutečnila se spolupráce s ČT a tiskem při propagaci přírodních hodnot oblasti v souvislosti s diskusí o přečerpávací vodní elektrárně Červený kámen. Ve spolupráci s MZV ČSSR a ÚV ČSOP byla zajištěna návštěva delegace UNEP, vedené jeho prezidentem Mustafou Tolbou.

**CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST
BIOSFÉRIČKÁ REZERVACE**

KŘIVOKLÁTSKO

*Prezident UNEP
Mustafa Tolba
(v brýlích
s kravatou)
na Křivoklátsku*

1989

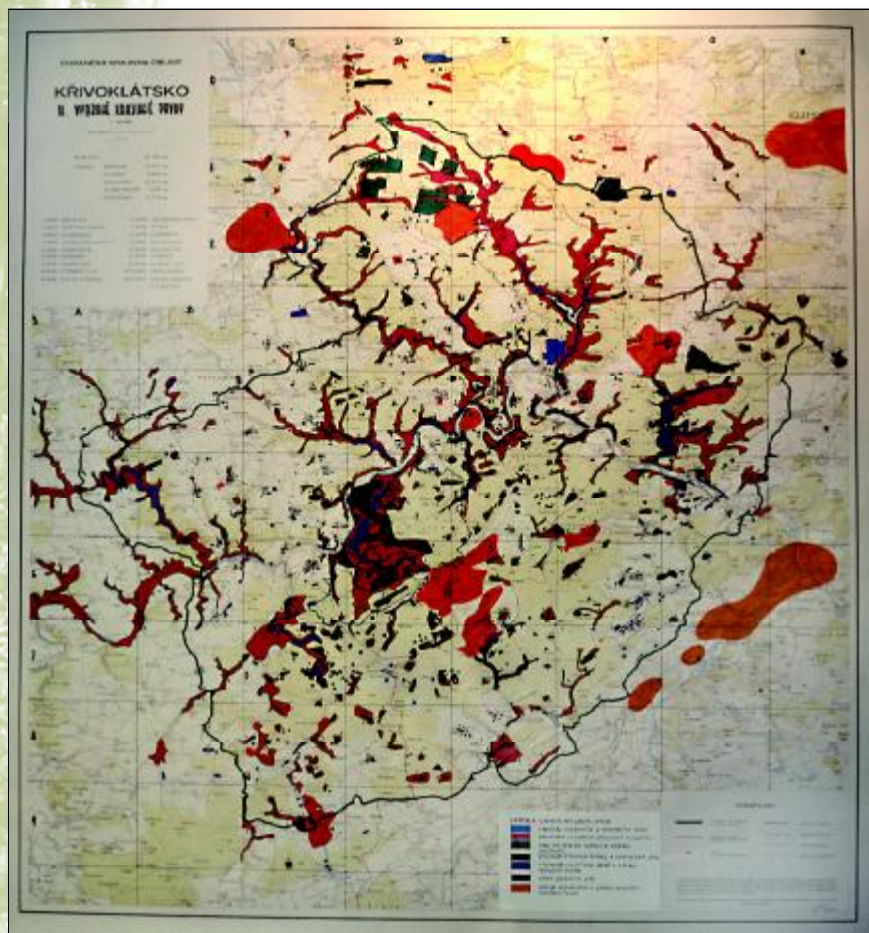
Chod Správy CHKO zajišťovalo v tomto přelomovém roce sedm pracovníků: Ing. Petr Štěpánek (vedoucí), Ing. Ivan Kasalický (zemědělství), Ing. arch. Tomáš Koreček (stavební agenda), Jana Krejčíková (ochranářské mapování), RNDr. Jiří Šmaha (zoolog), Marie Škarpová (administrativa) a Ing. Vladislav Vajner (lesník – odešel ke konci roku). Správa stále sídlila v budově čp. 82 na Křivoklátě. Byl zpracován projekt na přestavbu objektu čp. 5 ve Zbečně a byl předán odboru kultury Středočeského krajského národního výboru s žádostí o přidělení investic. Částečně byla opravena terénní stanice ve Skryjích.

14. února se ve velké zasedací místnosti MK ČSR ve Valdštejnském paláci v Praze konalo kolokvium Současný stav a cíle botanického výzkumu v CHKO a BR Křivoklátsko. Pracovníci Správy přispěli několika referáty.

Kontrolní činnost byla nadále nekoncepční a namátková. Byl zpracován model personálního obsazení Správy CHKO ve složení: zoolog, hydrogeolog, botanik, pedagog, lesní inženýr, zemědělský inženýr, vedoucí strážní služby a pět profesionálních strážců. V tomto roce se vyhlucovaly vztahy orgánů státní správy a orgánů ochrany přírody. Stoupal tlak na povolování výjimek ze zákazu výstavby rekreačních chat. Syntézou průzkumů a tehdejších mapových podkladů vznikla mapa významných krajinných prvků.

Byl dokončen návrh ekologické optimalizace lesního hospodářství jako rámcové směrnice podle metodiky Ing. Eduarda Průši, pokračovala spolupráce na realizaci ekologického hospodaření na Státním statku Křivoklát, nákladem 2500 ks vyšlo druhé vydání mapy CHKO Křivoklátsko s upraveným zákresem hranic rezervací (první vydání v roce 1977).

Režisér Kar. Kachyňa natočil na Křivoklátsku film Smrt krásných srnců na námět povídek spisovatele Oty Pavla.

Mapa významných krajinných prvků

1990

V prvním porevolučním roce došlo ke změnám v personálním zabezpečení Správy CHKO, která pracovala ve složení: Ing. Petr Štěpánek (vedoucí), Ing. Jan Krejčík (zemědělský inženýr), Ing. Zdeněk Našírec (lesní inženýr - úvazek 0,7), Ing. arch. Tomáš Koroček (architekt - úvazek 0,5), RNDr. Petr Hůla (hydrogeolog), Marie Škarpová a Jana Krejčíková (techničky), Radislav Čermák (strážce - úvazek 0,5), Ing. František Patera (strážce - úvazek 0,5), Marie Škarpová (uklízečka - úvazek 0,5) a Marie Hůlová (uklízečka ve Skryjích). Ing. Kasalický byl uvořen pro výkon veřejné funkce. Personální obsazení bylo netypické a bylo přizpůsobeno potřebám rekonstrukce objektu čp. 5 ve Zbečně. Tento přechodný stav obsazení Správy setrval až do 31. 12. 1990, kdy Správa CHKO přešla delimitací ze Středoděského ústavu státní parkové péče a ochrany přírody pod Český ústav ochrany přírody, zřízený novým Ministerstvem pro životní prostředí, v jehož čele stanul Dr. Bedřich Moldan.

Během celého roku pokračovaly stavební úpravy budovy čp. 5 ve Zbečně. Tempo prací však bylo velmi problematické z důvodu krácení financí a pro neschopnost dodavatelských firem. Podařilo se zprovoznit jednu kancelář s kamny na dřevo ve Zbečně pro hydrologa RNDr. Petra Hůlu. Také byla zajištěna oprava elektroinstalace v terénní stanici

Skryje. Došlo k částečnému technickému dovybavení. Autopark byl posílen o starší automobil ŠKODA 120, u vozidla NIVA byl vyměněn motor, opraveny byly mopedy Babeta a zakoupen fotoaparát Nikon FG se dvěma zoom objektivy.

Pokračoval rozsáhlý botanický průzkum. Nákladem 500 výtisků vyšel sborník referátů Současný stav a cíle botanického výzkumu v CHKO a BR Křivoklátsko. Byla obnovena Naučná stezka Brdatka, rozšířena z původních 3300 m na 6600 m a osazena 16ti novými panely. Byla prodloužena až k řece Berounce a propojila Zbečno s Křivoklátem. V SPR Na Babě došlo k asanačnímu zásahu, který spočíval v likvidaci akátů. Byla provedena kontrola SPR Brdatka, Týřov, Vůznice, Velká pleš, Nezabudické skály a Kohoutov. Na Mlečickém potoce došlo k totálnímu úhynu ryb a raků vlivem úniku prasečí kejdy z prasečnicku v Hlohovičkách. Na základě důkazních materiálů Správy byla znečišťovateli vyměřena pokuta 40 000 Kčs. Správa iniciovala uzavření a asanaci skládky jeřů Permonu Roztoky u Pustovět. Správu navštívil pan Miller z NP Northumberland v Anglii.

Současný stav a cíle
botanického výzkumu
CHKO Křivoklátsko

Práce na rozšíření
NS Brdatka

1991

Opět došlo k personálním změnám a Správu CHKO tvořilo v tomto roce 11 pracovníků: vedle Petra Štěpánka, Jana Krejčíka, Petra Hůly, Tomáše Korečka, Jany Krejčíkové, Marie Škarpové a Radislava Čermáka, kteří zde působili již v předchozích letech, byl personální stav doplněn o zemědělce Ing. Vladimíra Pišveje, zoologa RNDr. Františka Pojera, lesníka Miroslava Jeníka a hospodářky Věru Zaspalovou (do března 1992) a Taťjanu Proškovou.

Darem od knížete Lichtenštejna z Vaduzu Správa získala vůbec prvním počítač v historii (PC ATARI). Během roku bylo technické vybavení rozšířeno o kopírku CANON, telefonní ústřednu a televizor.

Podalo se rekonstruovat přízemí a tři kanceláře v prvním patře budovy čp. 5 ve Zbečně a po provedených stavebních úpravách byla konečně budova zkolaudována.

Byly rozpracovány dva návrhy na SPR Prameny Klíčavy a Skryjsko-týřovické kambrium a zpracován ochranný plán pro navrhovanou SPR Prameny Klíčavy. V rámci navrácení původních živočichů do přírody byl rozpracován program reintrodukce rysa ostrovida, připravoval se program pro tetřeva hlušce a program posílení populace vydry říční. Pokračovaly botanické průzkumy BÚ ČSAV, monitoring čistoty ovzduší a vybraných vodních toků a program Optimalizace geochemických procesů v krajině. Byl dokončen a průběžně aktualizován oborový dokument a zahájena byla příprava pod-

Vandalem zničená Školní NS Křivoklát

kladů k prověření možnosti vyhlášení Křivoklátska za národní park. U obce Jablečno byla zahájena výstavba zavlažovací nádrže na Jablečském potoce pro zemědělské pozemky v okolí Líšné. V dubnu se v pole Kolna zřítil vojenský letoun MIG 21, pilot ještě ve vzduchu vypustil palivo a stačil se katapultovat. Havárie se obešla bez závažných dopadů na přírodu.

Bylo obnoveno pružné značení SPR Stříbrný luh, Velká pleš, Týřov a Vysoký tok, obnovena byla též Školní naučná stezka Křivoklát. Neznámý vandal však v prosinci zcela zničil 7 panelů této stezky a 4 panely hrubě poškodil. Křivoklátsko navštívila ředitelka výchovných programů na Merrist Wood College ve Worplesden v Anglii, paní Jill E. Butler.

Zahájení stavby nádrže na Jablečském potoce

1992

Personální stav Správy doznal dílčích změn. Odešli Ing. Jan Krejčík a Radislav Čermák, k 31. prosinci ukončila pracovní poměr Jana Krejčíková. Na místo lesníka nastoupil Ing. Pavel Moucha. S účinností od 1. června byl ředitelem OOP MŽP ing. Františkem Urbanem potvrzen do funkce zástupce vedoucího Správy RNDr. Petr Hůla.

Pokračovaly úpravy objektu čp. 5 ve Zbečně, byla opravena elektroinstalace, fasády, komínové lávky a střechy, vyměněny okapy a svody, v průjezdu byly opraveny podlahy, natřena okna a osazeny kovové mřížky do oken. Tamtéž byla dokončena výstavba dvou garáží ve dvoře. Technické vybavení Správy bylo doplněno o počítač ELONEX 486/33. Byly zpracovány Zásady pro hospodářské využití zemědělského půdního fondu v biosférické rezervaci a CHKO Křivoklátsko, dále texty Charakteristika území pro MAB, byly předány veškeré podklady pro obnovu LHC Lužná a byl podán návrh na rozšíření genobanky z původních 413 ha na 1391 ha. V oborovém dokumentu byla provedena potřebná korekce jednotlivých zón v souladu s novým zákonem o ochraně přírody a krajiny ČNR č.114/92 Sb.

RNDr. František Pojer se významně zasloužil o zpracování odborných ornitologických podkladů, na základě kterých bylo Křivoklátsko zařazeno na seznam Významných ptačích území (tzv. IBA) celosvětové organizace Birdlife International. V NPR Vůznice a Kohoutov proběhly botanické inventarizační průzkumy. V rámci biomonitoringu byly založeny tři trvalé výzkumné plochy v klimaxových lesních ekosystémech hlavních vegetačních stupňů. Správa CHKO spolupracovala na územních plánech pro obce Zbečno a Sýkočice. S Dr. Martinem Braníšem byla dohodnuta spolupráce mezi Správou CHKO Křivoklátsko a Ústavem pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty UK.

*Dr. Pojer při výměně
detritových sáčků*

*Trvalá výzkumná plocha
Tři skalky*

1993

Správa CHKO měla stále 11 systemizovaných pracovních míst. Na stavební agendu nastoupil Jan Mutinský, na místo hotanika Mgr. Tomáš Kučera a vrátil se strážce Radislav Čermák. V rámci programu pomoci Amerických mírových sborů (U.S. Peace Corps) zemím střední a východní Evropy byl Správě na základě žádosti přidělen dobrovolník Douglas Albertson, specialista na zoologii ve volné přírodě. Civilní vojenskou službu vykonával na Správě Petr Škvára.

Náhradou za počítač ELONEX byl zakoupen PC COMPAQ 486/33i. Vzhledem k tomu, že sešlo ze záměru rozšíření silnice v Křivoklátě, byl vypracován projekt na rekonstrukci bývalého sídla Správy CHKO v čp. 82 v Křivoklátě-Budech a jeho přebudování na středisko ekologické výchovy. Dne 15. listopadu začala přestavba tohoto objektu. V souvislosti s tím byla ukončena činnost Stanice mladých přírodovědců v přilehlé budově, kde začala přestavba objektu na byt pro správce.

RNDr. Tomáš Kučera zpracoval botanické inventarizační průzkumy NPR Velká pleš, PP Valachov, PR Lípa, NPR Vůznice, RNDr. František Pojer provedl inventarizace hnízdišť čápa černého a luňáka červeného. Pod vedením RNDr. Miroslava Švátory a RNDr. Karla Pivničky, DrSc. byl proveden inventa-

Zahájení rekonstrukce budovy Správy v Křivoklátě

rizanční průzkum ichtyofauny Zbírčského potoka, Klíčavy, Oupoře a Rakovnického potoka. V potoce Klíčava byl průzkumem téměř po padesáti letech opět potvrzen výskyt mihule potoční. RNDr. Vlastimil Růžička, CSc. zahájil systematický průzkum arachnofauny sutí. Podle plánů péče byla realizována opatření v PR Na Babě, PR Nezabudické skály a PP Trubínský vrch. Podle schválené metodiky biomonitoringu byly na dvou trvalých plochách zahájeny sběry epigeonu, sčítání plátek na transektech, vyhodnocovány botanické transepty a studován makrozoobentos. Proběhlo schvalovací řízení genobank lesních dřevin. Genobanka na Kouřimci

byla rozšířena a nově byla zřízena genobanka Pařežiny. Byl schválen LHP pro LHC Lužná. Byly zahájeny práce na zpracování plánu péče o CHKO. Tiskem vyšel průvodce Vodáckou naučnou stezkou Berounka.

*U. S. Peace Corps
dobrovolník Doug Albertson
(uprostřed s pářím)*

Personální zajištění Správy se příliš nezměnilo. K 31. 8. ukončil strážní službu Radislav Čermák a 31. 10. ukončil pracovní poměr zoolog RNDr. František Bojer. Konečný stav pracovníků činil 9,5 úvazku. Během roku byla realizována oprava budovy čp. 82 v Křivoklátě. Z bývalé Stanice mladých přírodovědců byl zřízen byt pro správce objektu. Rozhodnutím Rady Federace přírodních a národních parků Evropy ze dne 16. 7. se Správa CHKO Křivoklátsko stala členem FNNPE. Dne 9. 6. byla z iniciativy Douga Albertsona založena Nadace Křivoklátsko. Kolem páté hodiny ráno 28. 1. vichřice na Lubech u kapličky vyvrátila staletou lípu. Byly zpracovány botanické inventarizační průzkumy pro NPR Týřov, PR Vysecký tok, Stříbrný luh, U Eremita, Nezabudické skály a Prameny Klíčavy. Celkem bylo zpracováno 11 plánů péče pro MCHÚ na lesním půdním fondu. Dále byla přeznačena MCHÚ novými úředními tabulemi, byl očištěn geo-

Staletá lípa na Lubech

logický profil hranice kambrium - proterozoikum a pokračovalo se v asanačním zásahu v PR Nezabudické skály a v PP Truhínský vrch. NS Brdatka byla osazena novými panely a provedena údržba chodníku, opraveno zábradlí na vyhlídkách a prosvětlení výhledů. Kompletně byla opravena Vodácká NS Berouňkou. Byl upraven chodník u Školní NS v Křivoklátě a odstraněny padlé stromy. Správa za pomoci studentů a dobrovolných strážců provedla dotazníkový průzkum návštěvnosti CHKO, který následně vyhodnotila Ing. Olga Trnková.

Začal systematický výzkum a monitoring nočních motýlů pomocí světelného lapače v lokalitě Ježenec. V rámci celorepublikového monitoringu byl ve Vůznicích zahájen bazální monitoring půd. Na dvou lokalitách probíhal monitoring a výzkum arachnofauny sutí. Na základě výsledků výzkumu malých vodních toků vypracoval Doug Albertson projekt obnovy vhodných lokalit a úpravy migračních cest makrozoobentosu a ichthyofauny. Byl vypracován projekt na repatriaci sysla obecného a vybudováno odchovné a vypouštěcí zařízení. Na posílení populace sýce rousného bylo vyvěšeno 53 budek a instalováno 12 podložek pro hnízdění čápa černého. Nadace Křivoklátsko vydala průvodce po naučné stezce Brdatka. V rámci publikační činnosti Národního komitétu MaB se Správa podílela na přípravě a vydání publikace Biosphere Reserves on the Crossroads of Central Europe. Byl navázán kontakt s BR Southern Appalachian Man and Biosphere Cooperative v USA.

Po vichřici 28. 1. 1994

Budova bývalé Správy, rekonstruovaná na IVS Budy

Nově vzniklé pracovní místo v Informačním a vzdělávacím středisku Budy-Křivoklátsko obsadil Ing. Petr Kmínek, Martina Semencová nastoupila jako programátorka a Ludmila Hynková na úklid IVS. Odešli lesník Miroslav Jeník, architekt Koreček (od 1. 6. nadále začal pracovat na smlouvu) a botanik Tomáš Kučera. Od 1. 9. se ujal funkce správce objektu IVS na Křivoklátsku Dr. Petr Hůla (úvazek 0,3) a 1. 10. nahradila Zuzana Doubravská na místě vedoucí IVS Ing. Petra Kmínka.

Byla dokončena oprava budovy čp. 82 v Křivoklátsku včetně vybavení inspekčních pokojů, kanceláří a konferenční místnosti nábytkem a audiovizuální technikou. Celková hodnota rekonstrukce a vybavení činila 6032 086 Kč. Od 1. 6. zde byl zahájen provoz a do konce roku se uskutečnily 3 mezinárodní akce, 23 seminářů a školení, 17 přednášek a 27 exkurzí.

Správa CHKO Křivoklátsko byla delimitována z ČÚOP pod nově vzniklou Správou chráněných krajinných oblastí ČR.

Pracovníci Správy dokončili návrhy na dvě nové PR – Jezírka (o ploše 59,5 ha) a Prameny Klíčavy (o ploše 47,84 ha), zpracovali botanické inventarizační průzkumy pro PR Brdatka, Kabečnice, Dubensko a Svatá Alžběta a plány péče pro PR Jezírka, Prameny Klíčavy, Lípa a NPR Kohoutov. V PR Na Babě a PP Stará ves byl odstraněn nálet dřevin na ploše 1,5 ha a byla provedena likvidace invazivních nepůvodních druhů rostlin na ploše 1,3 ha. V suti

na pravém břehu Berounky naproti Rozvěděčce v nadmořské výšce 280 m byl nalezen pro vědu nový druh roztoče z rodu *Hoveachea* es a roztoč *Rhagidia breviseta*. Jedná se o pozůstatky fauny z doby ledové (glaciální relikty) dosud nalezené v nejnižší nadmořské výšce na světě.

Obnoveno bylo 12 velkoplošných informačních panelů o CHKO. Na území CHKO bylo vypuštěno do volnosti 199 ks koroptví. V rámci repatriace sysla obecného bylo vypuštěno do lokality Novina 10 zvířat. Jarní pozorování potvrdilo přezimování nejméně dvou sýslů, vypuštěných v roce 1994. Tiskem vyšla Mapa potenciální přirozené vegetace BR Křivoklátsko v měřítku 1 : 25 000. V oblasti územně plánovací dokumentace byly dokončeny čtyři urbanistické studie (Bělč, Bratronice, Lhota a Žilina), jedna prognóza a jeden koncept. Pro 68% plochy CHKO byly zpracovány územní systémy ekologické stability. Za podpory Státního fondu životního prostředí v rámci programu Revitalizace říčních systémů byly vybudovány rybníky u Bzové a obnoveny rybníky u Stroupinského mlýna a u Emiloven. Pokračoval monitoring atmosférických deprec, Lepidopter a třech trvalých ploch Botanického ústavu AVČR.

Dne 13. 5. navštívil Křivoklátsko prezident Světové unie ochrany přírody IUCN pan. Jay D. Hair. Správa pro něho připravila exkurzi a středověkou večeři na hradě Točnick. V rámci projektu GET byla zahájena spolupráce mezi Southern Appalachian MAB Cooperative, USA a BR Křivoklátsko. Správa uspořádala na Křivoklátsku v IVS týdenní společný seminář o řízení biosférických rezervací za účasti šesti odborníků z USA, do kterém následovala studijní cesta Ing. Štěpánka do NP Great Smoky Mountains.

Nadace Křivoklátsko vydala průvodce po NS Brdatka v angličtině. Svou misi na Správě ukončil v září Doug Albertson.

1996

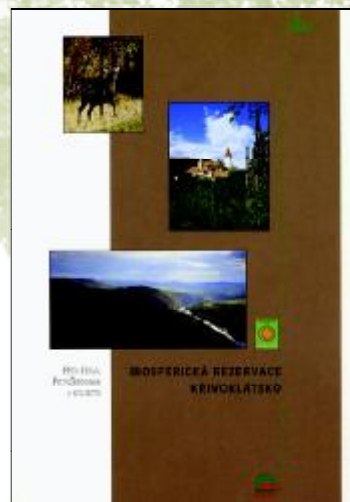
Personální obsazení se měnilo jen málo, v polovině roku odešla vedoucí IVŠ Zuzana Doubravská. Na toto místo od srpna nastoupil Ing. Tomáš Kažmier-ski. Z tabulkového personálního obsazení 11 došlo ke snížení na 10. K 31. 7. byl ukončen provoz terénního automobilu NIVA, s kterým bylo naježděno 192 542 km. Správa získala dne 19.6. nový terénní automobil MITSUBISHI DOUBLE CAP 2,5D 4x4 červené barvy.

Byl proveden inventarizační průzkum NPR Vůznice, jako podklad pro obnovu LHP a sumarizovány podklady pro plány péče u NPR Vůznice, PR Kabečnice a PR Vraní skála. Plán péče o CHKO byl odevzdán k druhému oponentnímu řízení.

V rámci péče o krajinu byly koseny travní porosty na ploše 8,5 ha, na 73 lokalitách byl odstraňován bolševník velkolepý, bylo ošetřeno 19 památných stromů, nově bylo vysazeno v alejích 10 jeřábů břeků a z porostů bylo vyzvednuto 40 ks jeřábu břeku pro budoucí dosadby. Do terénu bylo osazeno 50 ks tabulí označujících památný strom, pruhovým značením byly označeny NPR Vůznice a PR Na Babě v celkové délce 21,4 km a opraveny dvě lávky přes potok na turistických stezkách v PR Jezírka. Do přírody bylo vypuštěno 185 kuřat koroptve polní a 4 dospělé koroptve na lokalitách Trubín, Kublov, Chyňava a Pčázary.

Správa podepsala závěrečný protokol pro LHC Zbiroh a LHC JCM Zbiroh, základní protokol na LHC Nížbor a LHC Nozov - návrh kategorizace a zóna-

Rekultivovaná skládka toxického odpadu u Pustovět

ce. ÚSESy byly zpracovány na 77% území CHKO. Dr. Kolbek, CSc. s Dr. Franklovou začali zkoumat bryofloru CHKO. V rámci celostátního úkolu Bazální monitoring půd pokračoval na stálé ploše č. 7 v NPR Vůznice. Pokračoval též průzkum Lepidopter a monitoring ichthyofauny. Botanický ústav pokračoval v monitoringu tří trvalých ploch (Tři skalky, Vůznice a Červený kříž). ČHMÚ monitoroval čistotu ovzduší ve stanici Broumy. Proběhla kolaudace zlikvidované toxické skládky Permonu Roztoky u Pustovět.

V souladu s naplňováním bilaterální dohody o spolupráci mezi BR Křivoklátsko a SA MAB Cooperative Dr. Hůla organizoval studijní cestu skupiny vedoucích pracovníků z českých NP a CHKO v červnu a červenci do národních parků USA. Studijní cesty se za Správu zúčastnil též Ing. Pavel Moucha. V říjnu Správa připravila odborný program pro výkonného ředitele SA MAB pana Huberta Hinote.

V IVS proběhlo 35 přednášek a 28 odborných exkurzí. Nadace Křivoklátsko přispěla finančně 12 700 Kč na realizaci lokální počítačové sítě a vydala nákladem 1000 ks knihu povídek Křivoklátsko - kraj černých čápů autorky Marty Dudkové. Správa CHKO připravila text do publikace Chráněná území ČR 1 - Střední Čechy, spolupracovala na přípravě Geologické a přírodovědné mapy Křivoklátska a vydala brožuru Biosférická rezervace Křivoklátsko (separát z publikace Biosférické rezervace České republiky).

Personální zajištění Správy bylo stejné jako v roce 1996. Z autoparku byla vyřazena ŠKODA 120 a náhradou získána nová ŠKODA FELICIA. Dne 13. 8. byl Ministerstvem životního prostředí ČR schválen Plán péče o chráněnou krajinnou oblast Křivoklátsko pod č. j. OOP/5132/97.

Pro UNESCO Správa vypracovala revizní dotazník o biosférické rezervaci Křivoklátsko v rozsahu 23 stran. Významně se rozvinula spolupráce s Federací EUROPARC, Křivoklátsko se zapojilo podáním tří žádostí o studijní cesty v rámci PHARE projektu Europarc Expertise Exchange (EEE). RNDr. Petr Hůla byl ředitelem odboru ochrany přírody MŽP jmenován zástupcem hlavního koordinátora programu EEE pro ČR a ředitelem Správy CHKO ČR byl jmenován jako kontaktní osoba pro styk s Federací EUROPARC. Byla navázána spolupráce s nevládními organizacemi TEREZA, EVANS, STUŽ a SEVER. Ve spolupráci s Českým ekologickým ústavem a Nadací Křivoklátsko a za finanční podpory The British Council Praha se v IVS Křivoklát-Budy konal seminář Agenda 21 v místních podmínkách pod vedením Johna W. Gittinse, ředitele Cheshire Landscape Trust - Anglie. Přepážka informačního střediska IVS Budy byla zařazena do celorepublikové sítě informačních center. V průběhu sezóny ji navštívilo 935 osob.

V rámci péče o krajinu byly koseny travní porosty na ploše 91 ha, zásah proti bolševníku byl proveden na 21,5 ha. V PR Na Babě byl proveden asanační zásah proti akátu metodou EZ-JECT (nastřelování

Round up kapslí do kmene) se 100% účinností. Došlo k ošetření 50 jřovců mačálů v aleji na P'oskově, 10 stromů bylo pokáceno. V rámci repatriace koroptve polní bylo vypuštěno 28 ks dospělých koroptví a 247 kuřat. Pruhové značení bylo obnoveno v PR Na Babě a Nezahudické skály (7,5 km), výměna stojanů a označení proběhla u PR Hrdatka, Nezahudické skály, Jezírka, Stříbrný luh, Velká pleš (10 ks). Do terénu bylo osazeno 50 stojanů s označením Památný strom, doplněny hraniční tabule v NPR Týřov, Vůznice, PR Jezírka, PR Trubínský vrch (5 ks), provedena výměna šesti hraničních tabulí CHKO, obnoveny dva geologické naučné panely na Točnicku a ve Skryjích a očištěna stratigrafická hranice kambrium/proterozoikum.

Správa projednala zónaci CHKO se všemi okresními úřady, Lesy ČR, KPR Lázně, LS Nouzov a LRS JCM Zbiroh a proběhlo schvalovací řízení. Zónace byla zakreslena do katastrálních map. Byla dokončena kategorizace a obnova čtyř LHC - Zbiroh, LRS JCM Zbiroh, Nouzov, Lísek VLS Hořovice. Rozpracována byla kategorizace LHC Nižboř. ÚSESy byly zpracovány na ploše 81% území CHKO. Ústav pro životní prostředí prováděl monitoring drobných savců a rybích populací na Oupovském potoce v NPR Týřov. Pokračoval dlouhodobý výzkum a monitoring ichthyofauny vodní nádrže Klíčava. BR Křivoklátsko byla zahrnuta mezi místa dlouhodobého ekologického monitoringu v rámci celosvětového výzkumného programu Long Term Ecological Research (LTER). Správa CHKO Křivoklátsko se stala spolu-

zakladatelem a přičruženým členem Bohemia Centralis - sdružení obcí, které vzniklo na podporu jemných forem turistického ruchu v regionu. Ve spolupráci s Českým ekologickým ústavem, MŽP ČR a Správou CHKO Křivoklátsko byla vydána Geologická a přírodovědná mapa CHKO Křivoklátsko a Biosférické rezervace.

*John W. Gittins
(v bílém tričku
vpravo) na
semináři Agenda
21 v IVS Budy*

Personální situace Správy byla problematická. Marie Škarpová dlouhodobě onemocněla a z přidělených 11 míst bylo fakticky obsazeno pouze 8,3. V srpnu byl zaměřen objekt ve Skryčích jako podklad k vypracování investičního záměru rekonstrukce.

RNDr. Petr Hůla vypracoval návrh koncepce zahraniční spolupráce CHKO ČR. V rámci programu EEE podniklo šest pracovníků Správy CHKO studijní cesty do chráněných území v Evropě. V průběhu roku RNDr. Hůla zastupoval české NP a CHKO v pracovní skupině Federace EUROPARC pro ekoturistiku. Jedno zasedání této skupiny se uskutečnilo na Křivoklátsku. V dubnu Správa na žádost Federace EUROPARC zorganizovala setkání národních koordinátorů programu EEE v Hřebečnicích. Z finančních prostředků Nadace Křivoklátsko byla rozšířena počítačová síť a uhrazen podíl na uspořádání oslav 20 let CHKO. Pozvání na oslavy 20. výročí vzniku CHKO přijali ze zahraničních hostů Hubert Hinote - SA MAB Cooperative, USA, Dr. Hans Bibeliether - prezident Federace EUROPARC, Eva Pongrac - ředitelka Federace EUROPARC a Jean Claude Genot - koordinátor BR Vosges du Nord, Francie. V průběhu roku zpracovával pod vedením Správy v CHKO studijní práci francouzský student Mael Le Gourrierec na téma Monitoring of forest vegetation in Křivoklátsko PLA and BR.

Vládou ČR byl schválen Státní program ochrany přírody, který umožnil Správě CHKO prověřit centrální část CHKO Křivoklátsko z hlediska možnosti přehlášení území jako národního parku.

Fotografie v rámci zasedání koordinátorů EEE v Hřebečnicích

V prosinci byl zpracován návrh na rozšíření PR Dubensko. Důvodem byl výskyt 97 kusů tisu červeného na ploše 7 ha. Na základě původních návrhů z let 1978 - 1997 bylo vyhlášeno 15 památných stromů. Osm památných stromů bylo ošetřeno, třináct označeno úředními tabulemi. Správě byl předán kompletní výtisk botanických inventarizačních průzkumů všech stávajících MCHÚ, které provedl v letech 1992 - 1995 Mgr. Tomáš Kučera. Pátým rokem probíhal inventarizační průzkum lepidopter v NPR Kohoutov, NPR Velká pleš, NPR Vůznice, PR Prameny Klíčavy, Brdatka, Na Babě a Nezabudické skály. Byl rozpracován plán péče o PR Dubensko a Svatá Alžběta.

V rámci péče o krajinu byly posekány travní porosty orchidejových luk na ploše 8,55 ha, byl proveden zásah proti holševníku velkolepému na ploše 22 ha a proti invazi křídlatky japonské na celkové ploše 1435 m². V katastrech Hředle, Zbečno, Bratronice, Hýskov, Chyňava došlo k vysazení 124 kusů koroptví. V PP Vraní skála bylo obnoveno pruhové značení, opraveno ocelové zábradlí a dřevěná mostovka na vyhlídce. Dál byla oplocena srovnávací monitorovací plocha pro sledování škod zvěří v NPR Velká pleš, osazeny tři kusy uzamykatelných závor proti vjezdu do NPR Vůznice a obnoveny informační naučné panely v NPR Kohoutov a PR Jezírka. Byl schválen LHP LHC Nižbor, město Zdice, obec Hudlice, Selské lesy Hředle, obec Chlustina a obec Trubská. Proběhlo výběrové řízení pro obnovu LHC KPR Lány, byl podepsán základní protokol obnovy LHC Manětín. Počátkem roku byl podepsán základní protokol a byly předány podklady pro OPRL LHO8 - Křivoklátsko. V průběhu roku byl dopracován separát Plán péče o CHKO Křivoklátsko - lesy, zónace porostů. Dále bylo rozpracováno 11 územních plánů a předány podklady zpracovatelům.

Monitoring pokračoval v rozsahu předešlého roku. Z grantu GA ČR č. 206/98/0727 Zhodnocení a prognóza změn ekosystémů na základě analýzy dlouhodobých sérií dat byla získána GPS Garmin a program Geobáze Prohlížeč Profesional s možností transportu digitálních dat do digitálního mapového podkladu 1 : 10 000.

Od 1. 4. nastoupila zooložka Mgr. Eva Nedožrálová, od 1. 12. na místo lesníka Ing. Jana Povolná a od stejného data nastoupil programátor Jan Vostatek. K 11. 10. odešla Martina Semencová.

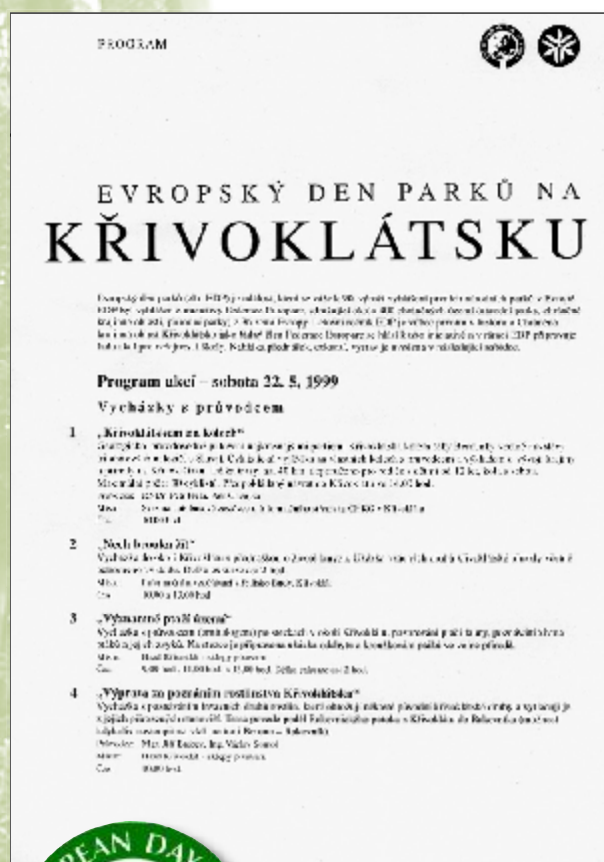
V květnu Správa uspořádala na Křivoklátské řadu akcí u příležitosti oslav 1. ročníku Evropského Dne Parků. RNDr. Petr Hůla zastupoval Správu CHKO ČR na výroční konferenci EUROPARC 99 v Zakopaném v Polsku. Na Správě absolvovali stáž dva studenti z Francie.

1460 m² a proti bolševniku na 21 ha. Dále bylo ošetřeno 70 vzrostlých stromů a vysazeno 65 odrostků jírovců maďalů v kaštanice na Ploskové. V rámci záchranného programu koroptve polní bylo vypuštěno do přírody 168 koroptví a zakomponováno 100 ks koroptví k vypuštění v roce 2000. Došlo k technickému zajištění dvou mravenišť na Brdatce, k položení 1000 metrů ochranných folií k usměrnění jarního tahu žab a ke stavbě 670 m oplocení pro podsadbu jedle bělokoré a 770 m jako ochrana proti okusu zvěři v PR Jezírka a NPR Kohoutov.

V průběhu revize značení hranic CHKO bylo vyměněno 32 hraničních stojanů, 43 cedulí se státním znakem, 44 dodatkových tabulek MaB, dále bylo vyrobeno 60 tabulek MaB a 20 tabulek zákazů vjezdu cyklistů. Byla upravena stezka v PR U Eremita včetně opravy dřevěných mostků, kamenných zídek a prořezání náletů, obnoveny tři informační panely a instalována dvě náslapná počítadla na stezce vedoucí do PR Jezírka a Brdatka. Zešla bylo obnoveno 14 dřevěných stojanů vodácké naučné stezky Berounka. Byl schválen LHP pro LHC Lány, Manětín a OPRL pro oblast č. 9 Rakovnicko-kladenská a č. 8 Křivoklátsko-Český kras. Správa se podílela na zpracování 13 územních plánů obcí a jednoho velkého územního celku.

Z programu Revitalizace říčních systémů byl realizován projekt rybníka na Vraním potoce a dále náhon, trouha a jez na Zbizožském potoce u mlýna Slapnice. Monitoring probíhal na trvalých plochách v rozsahu předešlých let. V rámci grantu pro zajištění programu LTER byla vydána dvoujazyčná publikace Dlouhodobé sledování změn lesních a lučních společenstev v CHKO a BR Křivoklátsko (Kolbek & Vítková) a Správa byla vybavena digitálním fotoaparátem OLYMPUS Camedia C300 zoom. Kameraman RNDr. Jiří Petr začal natáčet ve spolupráci se Správou videofilm o CHKO Křivoklátsko.

Dne 10. 4. zemřel vynikající florista, spolupracovník a přítel chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko - RNDr. František Mladý - rodák z Krásovic. Byl dlouholetým členem poradního sboru, učitelem pracovníků Správy CHKO, spoluautorem Květeny Křivoklátska a především dobrým člověkem.

Při plnění odborných úkolů byly vyhlášeny čtyři památné stromy a jedna alej břeků, zpracováno bylo 7 inventarizačních průzkumů, byl vypracován a schválen plán péče o PR Dubensko, vypracován i realizován plán péče pro PR Svatá Alžběta (oplocení PR).

V rámci péče o krajinu byly posekány travní porosty na ploše 79 ha, proti křídlatce se zasáhlo na ploše

2000

Personální složení Správy CHKO na konci milénia bylo následující: Ing. Petr Štěpánek (vedoucí), RNDr. Petr Hůla (zástupce, hydrogeolog), Ing. Pavel Moucha (lesník), Ing. Jana Povolná (lesník), do 31. 7. Ing. Vlastimír Pišvejc (zemědělec), od 1. 9. Ing. Petr Kasal (zemědělec), Jan Mutinský (stavař), Mgr. Eva Nedožrálová (zoolog), Irena Voříšková (dokumentátorka), Tatjana Prošková (hospodářka), Ing. Tomáš Kažmierski (IVS), Šárka Frolíková (úklid), Jan Vostatek (civilní vojenská služba) a Lukáš Vápeník (lesník - absolvent placený Úřadem práce).

RNDr. Petr Hůla se významně zasadil o vznik národní sekce EUROPARC Česká republika a na jejím 1. zasedání dne 27. 6. na Křivoklátě byl zvolen na 2 roky jejím prezidentem. Správa uspořádala 2. ročník oslav Evropského Dne Parků, v jehož rámci pro-

běhlo slavnostní otevření obsahově nové a zrekonstruované Vodácké naučné stezky Berounka. IVS Křivoklát-Budy realizovalo 31 výchovných a vzdělávacích programů pro 613 účastníků. Dva pracovníci Správy absolvovali čtyři zahraniční cesty.

Bylo vydáno 243 rozhodnutí, 935 odborných stanovisek a 15 písemných informací, provedeno celkem 20 zoologických průzkumů, jeden kompletní synekologický výzkum, dva inventarizační průzkumy a monitoring dvou ohrožených druhů ptáků. Byl zpracován a schválen plán péče pro PP Stará ves.

Kosení travních porostů bylo provedeno na ploše 112 ha, zásah proti bolševníku velkolepému byl proveden na ploše 14,5 ha a proti křídlatce na ploše 0,09 ha. Na území PR Na Babě byla odstraněna stařina a nálet na ploše 0,9 ha a malou mechanizací posekána třtina rákosovitá na ploše 0,7 ha. Byly ošetřeny tři památné stromy a ve dvou památných alejích dosazeny chybějící stromy. V rámci záchranného programu koroptve polní bylo vypuštěno 50 kuřat a 24 dospělých koroptví. Pro usměrnění tahu obojživelníků bylo nataženo 600 metrů ochranné folie, proveden záchranný transfer a pořízena podrobná evidence druhů. Dále byla upravena turistická stezka vedoucí v NPR Týřov ke zřícenině hradu a v rámci opatření k podpoře přírodě blízkého hospodaření v lese nad rámcem stanovený lesním zákonem bylo postaveno 1490m oplocení proti okusu zvěří pro zajištění přirozeného zmlazení a výsadbu 1300 kusů jedle bělokoré. V souladu se schválenou projektovou dokumentací rozvoje cyklotras byly na území CHKO proznačeny páteřní dálkové cyklotrasy. V privatizovaném podniku Permon Roztoky (nový závod) byla zjištěna rozsáhlá kontaminace horninového prostředí a podzemní vody šestimocným chromem, způsobená úniky z dob socialismu.

V průběhu roku byl vydán průvodce PR U Eremita - Dřeviny CHKO Křivoklátsko. Správa zajistila exkurzi a oběd pro ministra ŽP ČR RNDr. Miloše Kužvarta a ministra ŽP Estonska Daniuse Lygise, kteří 22. 9. navštívili Křivoklátsko.

Nová Vodácká NS Berounka

2001

Personální zajištění Správy doznalo změn. Do trvalého pracovního poměru nastoupili od 3. 7. jako programátor Jan Vostatek, na místo lesníka od 1. 9. Lukáš Vápeník, od 1. 8. ve funkci vedoucí IVS Křivoklát-Budy nahradila Ing. Tomáše Kažmierského Mgr. Vladislava Frančová a místo zoologa obsadila od 3. 12. Mgr. Petra Tučková.

V květnu Správa uspořádala oslavy 3. ročníku Evropského Dne Parků a ve spolupráci s Lesy ČR a NK MaB připravila 1. společné zasedání Česka a Francouzského NK programu MaB UNESCO na Emilovněch v centrální části BR Křivoklátsko. Ve dnech 3.–14. 7. zorganizoval na Křivoklátsku a v Českém krasu RNDr. Petr Hůla společně s Obecně prospěšnou společností Křivoklátsko a Správou CHKO Český kras mezinárodní kemp mládeže International EUROPARC Youth Camp 2001, kterého se zúčastnilo 20 mladých lidí ve věku od 18 do 28 let z 15 zemí světa. Dne 14. 9. se konalo v IVS Budy na Křivoklátě 16. zasedání rady Stálé konference Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR spojené s exkurzí do centrální části CHKO. Projednáván byl úkol Prověřit centrální část CHKO z hlediska možnosti přehlášení tohoto území jako národního parku.

Správa vydala 368 rozhodnutí, 1373 stanovisek a 453 informací.

Na šestnácti lokalitách probíhal inventarizační průzkum Lepidopter. V rámci grantu Vliv hospo-

dářských zásahů na změnu biologické diverzity ve zvláště chráněných územích pokračoval ichthyologický průzkum malých vodních toků (Oupoř, Míza, Klíčava a Tyterský potok). Ornitologové mapovali výskyt ptáků, jako podklad pro vytváření soustavy NATURA 2000. Byly zpracovány dva dílčí plány péče pro PP Zdícká skalka u Kublova a PP Valachov a rozpracován plán péče pro PR Prameny Klíčavy. V PP Stará ves a PP Trubínský vrch byly v souladu s plány péče odstraněny náletové dřeviny na ploše 1,8 ha s následným opatřením proti dalšímu zmlazování. Jako každoročně probíhalo kosení porostů botanicky cenných luk na ploše 113,5 ha. Travní hmota byla z 80% usušena a uplatněna za odvoz jako krmivo. Byl proveden zásah proti boševníku velkolepému na ploše 28 ha a prováděn zásah proti křídlatce japonské v šesti katastrech obcí. V k.ú. Roztoky poblíž Karlova byla odstraněna černá skládka a plocha byla zrekultivována. Ošetřeno bylo 36 památných stromů, ve dvou alejích byly realizovány dosadby a instalováno osm stojanů označujících památné stromy. Během záchranného programu koroptve polní bylo vypuštěno 50 ks koroptví. Na záchranu obou živelníků v době tahu bylo nataženo 1420 metrů foliových barrier a byl proveden záchranný transfer s podrobnou inventarizací druhů v lokalitách Javůrek, Haná, Skryje, Nová, Karlov a Hřebečnický. Pro podporu populací ještěrky zelené a užovky podplamaté v povodí Berounky byl zahájen odchyt hlavního predátora – norka amerického. Do odchytných pastí bylo odloveno 25 ks norka. V průběhu roku byla dokončena turistická stezka k Týřovu včetně zhotovení lávky a dřevěných schodů ve stoupání ke zřícenině. Kromě toho bylo provedeno pravidelné očištění stratigrafické hranice kambrium – proterozoikum a obnoveno pruhové označení hranic u PR Lucuglovka a PP Valachov v délce 1,58 km. V rámci opatření přírodě blízkého hospodaření v lesích: bylo nad stanovený rámec lesním zákonem provedeno oplocení 1420 m pro zajištění 13 370 ks jedle bělokoré, 190 ks buku lesního, 100 ks dubu zimního, 60 ks jeřábu břeku, 30 ks tisu červeného a 20 ks jírovce madalu.

Účastníci International EUROPARC Youth Camp 2001

Personální zajištění Správy bylo stejné jako v roce předchozím. Od 3.6. nastoupila na místo botanika Mgr. Květa Černá. Ze SFŽP se podařilo zajistit finanční prostředky na rekonstrukci topení v budově IVS Budy. V objektu Správy CHKO ve Zbečně byl rekonstruován uvolněný byt po panu Šedovi na zasedací místnost, sloužící též jako učebna a knihovna.

V květnu navštívil Správu: Bill Supernaugh – ředitel NP Badlands z Jižní Dakoty v USA a absolvoval na Křivoklátsku týdenní studijní pobyt.

V rámci monitoringu chráněných druhů byla ověřena velikost populace kapradničky skalní na třech známých lokalitách. Byl vypracován botanický inventarizační průzkum PR Jezírka, provedeno pravidelné sčítání netopýřů na zimovištích, v rámci metodiky ČSO pro celostátní mapování hnízdního rozšíření ptáků probíhá výzkum celého území CHKO. Během inventarizačních průzkumů bylo komplexně zmapováno 78% území CHKO z hlediska obojživelníků a plazů. Pokračoval záchranný program střeve potocní na Jankovic rybníku, monitoring Lepidopter, výzkum epigeoru v Lánské oboře a mapování území v rámci soustavy NATURA 2000.

V srpnu zasáhla Křivoklátsko ničivá povodeň, kdy hladina Berounky stoupla o více než 7 m nad normál, zničen o bylo kolem stovky rekreačních objektů. Na přírodě Křivoklátska nepůsobila významné škody, došlo však ke zničení všech panelů Vodácké

naučné stezky a několika desítek hraničních stojanů rezervací v blízkosti řeky. Značně narušený byl též kamenný taras pod objektem IVS Budy v Křivoklátsku.

Z grantových prostředků Středočeského kraje vybudovala o.p.s. Křivoklátsko v IVS Křivoklát-Budy nový audiovizuální přednáškový sál pro 30 posluchačů. V IVS Budy proběhlo 22 programů na téma ekologie a ochrana přírody, informační přepážku navštívilo 3925 občanů a byly uspořádány 4 výstavy, které zhlédlo 1018 návštěvníků. Správou pořádané akce k oslavě 4. ročníku Evropského Dne Parků navštívilo 712 občanů. Tiskem byla vydána skládačka o CHKO v české, anglické a německé verzi. Kontrolní činnost strážní služby vykonávalo celkem 9 pracovníků Správy a 11 strážců z řad dobrovolníků. Bylo uděleno 33 pokut a v deseti případech byla pozastavena rušivá činnost.

Dne 28. 2. zemřel Ing. Eduard Průša, dlouholetý spolupracovník, lesník, taxátor a typolog. Zaměřil stromovou vegetaci včetně padlých stromů a skalisek a zmapoval podrobnou typologii v NPR Týřov, provedl kompletní zaměření NPR Kohoutov a významně přispěl k typologickým poznáním v CHKO Křivoklátsko.

Dne 27. 5. zemřel Ing. Emanuel Kříž, lesník, dlouholetý spolupracovník a předseda poradního sboru CHKO Křivoklátsko, který stál u zrodu Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko.

Srpnová povodeň
na Berounce –
most v Roztokách

2003

V objektu IVS Křivoklát-Budy byla počátkem roku provedena výměna topného systému. Elektrické přímotopy byly nahrazeny ústředním topením a tepelným čerpadlem, kombinovaným s elektrokotelnou. V říjnu byla opravena čistička odpadních vod a opěrná zeď u potoka. V celé budově Správy CHKO ve Zbečně došlo k instalaci nové počítačové sítě, zasedací místnost byla vybavena novým nábytkem (zasedací stůl a knihovna) a akumulacími kamny.

V lednu krajský hejtmán Ing. Petr Bendl pokřtil na hradě Křivoklátě knihu Střední Čechy - příroda, člověk, krajina. Při té příležitosti byl za účasti hejtmána a krajských radních slavnostně zahájen provoz nového přednáškového sálu v IVS Křivoklát-Budy. K oslavám 1000 let založení obce Zbečno připravila Správa výstavu o činnosti v ochraně přírody na Křivoklátsku s videoprojekcí a Den otevřených dveří. Na levém břehu Berounky naproti Týřovickým skalám byly vystaveny ve druhé polovině roku vel-

Středočeský hejtmán Ing. Petr Bendl při křtu knihy Střední Čechy - příroda, člověk, krajina

kolepé kulisy středověké pevnosti a obce pro natáčení historického filmu Tristan a Izolda. U zdejších chatařů to vzbudilo vlnu protestů a Správa musela řešit řadu stížností, přestože bylo vše řádně projednáno a povoleno. Dne 10. 2. pozoroval strážce Petr Rys u Skryjí rýsa ostrovíka. Ze stop šelmy na sněhu byly pořízeny sádrové odlitky.

Pro lepší informovanost návštěvníků o CHKO a jejich bezpečnost byly obnoveny dvě lávky přes Zbirožský potok v PR Jezírka, opravena naučná stezka v PR U Eremita, obnoveny dva informační panely u geologických lokalit, bylo vyrobeno a v terénu instalováno šest panelů naučné stezky v údolí Stroupinského potoka, zcela byla přepracována a rekonstruována Školní naučná stezka Křivoklát, nově vznikla naučná stezka Paraplíčko a informační systém pro usměrňování cykloturistiky v Mikroregionu Křivoklát. Poblíž Šarváse u Lhoty za finančního přispění z PPK vznikla naučná stezka o výrobě dřevěného uhlí v rámci nové otevřeného privátního Skanzenu výroby dřevěného uhlí pana Milana Cyruse. Hranice rezervací byly pruhořovým značením obnoveny v délce 31 km, vyměněno a doplněno bylo v terénu 37 dřevěných stojanů - pavéz se státním znakem. V NPR Týřov bylo postaveno oplocení dvou monitorovacích ploch na skalních stepích, poškozených muflony. Jedna plocha byla oplocena v údolí Školní naučné stezky a do ní bylo ze studijních důvodů vysazeno deset jedlí bělokoryých a pět tisíc červených.

V rámci příprav soustavy NATURA 2000 byl dokončen návrh vymezení oblastí ochrany ptactva a dokončeno podrobné mapování. Odborní pracovníci Správy byli vyškoleni v komunikačních dovednostech a zahájili proces předejednávání podmínek pro vyhlášení oblastí ochrany ptactva s obcemi, vlastníky a uživateli dotčených pozemků. V říjnu bylo zahájeno jednání s ČGÚ o bezúplatném převodu terénní stanice v Mlýnářově luhu na Správu CHKO. Dne 9. 9. zemřel jeden z prvních strážců, lesník a milovník křivoklátských lesů Radislav Čermák. Většina pracovníků Správy se v květnu zúčastnila odborné exkurze po Českém krase, vedené Ing. Petrem Mouchou.

V personálním obsazení Správy CHKO došlo k několika změnám. Na místě zemědělce nahradil odcházejícího Ing. Petra Kasala od 1. 7. Ing. Ivan Kasalický, který zde působil již v letech 1978 až 1990. Informačník Jan Vostatek odešel na ústřední pracoviště Správy ochrany přírody do Prahy a na jeho místo nastoupil od 1. 9. Zbyněk Nový. Správu také opustila Mgr. Vladimíra Francová, pracovnice IVS Budý v Křivoklátě. Strážní služba byla zajištěna 14 dobrovolnými strážci. Před budovou Správy byla položena nová dešťová kanalizace.

Hlavním úspěchem Správy v tomto roce bylo včasné projednání návrhu evropsky významných lokalit (EVL) a ptáčích oblastí Křivoklátsko v rámci soustavy NATURA 2000. Ptáčích oblastí Křivoklátsko byla vyhlášena nařízením vlády č. 684/2004 Sb. téměř na polovinu rozlohy CHKO. Z navrhovaných EVL bylo do národního seznamu zařazeno 22 lokalit mimo území CHKO a 7 lokalit uvnitř. K propagaci soustavy NATURA 2000 na Křivoklátsku byla vydána brožura.

Během roku na Křivoklátsku zavítalo několik významných zahraničních hostů. Mezi nejdůležitějšími to byli Philemon N. Malima - ministr životního prostředí Namibie, Andrew Miller a Kim Hobsonová z NP Northumberland v Anglii a Prof. Rodrigo Medeiros ze sekretariátu MaB programu UNESCO z Brazílie. Pro všechny Správa připravila program spojený s exkurzí po CHKO.

Na lovecké chatě Emilovna v dubnu proběhlo zasedání Asociace strážců a terénních pracovníků ochrany přírody z NP a CHKO ČR za účasti

Opravená výpusť Veského rybníka v Kublově

náměstka ministra životního prostředí RNDr. Ladislava Mika a hostů ze slovenských NP a CHKO. K organizaci akce významně přispěl Lukáš Vápeník. V květnu Správa připravila pro-

gram a zorganizovala VI. ročník Evropského Dne Parků, kterého se zúčastnilo 290 osob.

Výzkumní pracovníci Manja Böhme a prof. Martin Schengel z Univerzity v Lipsku odebrali genetický materiál z místní populace ještěrky zelené na Nezabudických skalách. V PP Valachov byl proveden revizní průzkum sekundárních minerálů a vzácný minerál slavíkit byl opětovně prokázán.

Pro NPR Týřov a NPR Velká Pleš byly dopracovány plány péče a předány ke schvalovacímu řízení na MŽP. Proběhl základní protokol pro obnovu lesního hospodářského plánu LHC Křivoklát, zahrnující jádro CHKO Křivoklátsko s většinou nejvýznamnějších přírodních hodnot a chráněných území.

Obec Kublov z prostředků na revitalizaci odbahnila a opravila rybníky Veský a U křížku. Z prostředků PPK byla na Křivoklátě odtěžena stará skládka v areálu U kolečka a na jejím místě byla obnovena tůň. Nová tůň s mokřadem vznikla též na Velké Bukové, drobné tůňky byly vyhloubeny v prostoru opuštěné pískovny na Skočové.

V dubnu byl vyšetřován případ nezákonného kladení otrávených návnad (vajec) v okolí Skřivaně a Tyter, kde došlo k několika úhynům psovitých šelem. Případ byl medializován v celostátním vysílání TV Prima a ČT 1. Viník však nebyl vypátrán. V areálu bývalého závodu Permon Roztoky byly zahájeny dekontaminační práce starých ekologických zátěží.

Činnost Správy byla propagována v regionálním tisku, v geografickém magazínu Obzor vyšel rozsáhlý článek „Křivoklátsko – krajina vpravdě královská“ autorů Petra Štěpánka a Petra Hůly.

V červnu bylo v prostorách rekonstruovaného zámku Nižbor otevřeno nové Muzeum keltské kultury. Z iniciativy rakovnických vodáků, za podpory Středočeského kraje a obce Roztoky, byl pod jezem v Roztokách dokončen umělý slalomový kanál pro vodáky, který se stal základem rekreačního a sportovního areálu. V muzeu T.G.M. na Lánech slavnostně představil Ing. Vilém Žák, náměstek hejtmana StČK, novou knihu autorů Václava Cílka, Pavla Mudry a Vojena Ložka s názvem Vstoupit do krajiny – o přírodě a paměti středních Čech.

Významnou změnu do práce Správy vnesla novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Správa CHKO získala nové kompetence v oblasti výkonu státní správy mimo území CHKO v okresech Rakovník, Kladno, Plzeň-sever a Rokycany. Jednalo se o agendu náhrad újmy za ztížené hospodaření na lesní a zemědělské půdě a vydávání výjimek ze zákonných podmínek ochrany silně a kriticky ohrožených druhů rostlin a živočichů. Vně hranice CHKO jí zároveň byla svěřena péče o národní kategorie maloplošných zvláště chráněných území NPR Chlumská stráň, NPR Pochválovská stráň, NPP Bílichovské údolí, NPP Cikánský dolík, NPP Odlezeleské jezero a NPP Vosek. Výkon státní správy v ochraně přírody se tak pro občany zpřehlednil a došlo k výraznému nárůstu správní agendy. Čtyři pracovníci složili zkoušku zvláštní odborné způsobilosti k výkonu státní správy. Nová situace si vyžádala personální změny. Místo vodohospodáře obsadil od 1. 10. Mgr. Jaromír Maštera a na místo referenta - lesníka pro MCHÚ mimo CHKO nastoupil od 1. 6. Bc. Josef Jedlička. Ing. Jana Povolná odešla k 6. 6. na mateřskou dovolenou, uvolněnou pozici obsadila od 1. 8. Mgr. Renáta Embertová. K 1. 7. odešel RNDr. Petr Hůla na místo vedoucího Správy CHKO Český kras a do funkce zástupce vedoucího Správy byl jmenován Ing. Pavel Moucha.

Z prostředků PPK byla v NPR Týřov opravena lávka

přes potok Oupř na hrad Týřov, v PP Vraní skála došlo k opravě vyhlídkové plošiny a přístupu na ni, vyhlídka Pěňčina byla osazena novým zábradlím a panoramatickým infopanelem, zásadní opravy doznalo zábradlí kolem příkré stezky z Pustovět do Kalubic, na tzv. Bednářské cestě v Křivoklátu byla opravena lávka. S cílem zachování významných botanických lokalit bylo zajištěno kosení luk na celkové výměře 52,8 ha, pro posílení populace bylo odchováno a vypuštěno 250 ks koroptve polní, v polní enklávě Karlov byla vyhloubena tůň pro podporu rozmnožování obojživelníků.

Započala příprava plánu péče o CHKO na další desetileté období. Rybník Javůrek na Požárech byl vyhlášen jako přechodně chráněná plocha pro obojživelníky. V polních enklávách Křivoklátska byl zahájen srovnávací ornitologický výzkum ČSOP „Ptáci zemědělské krajiny“. Po desetileté přestávce zahájil Mgr. Jaromír Maštera opakované sledování chemické a fyzikální kvality vody na 11 profilech osmi vybraných toků CHKO.

Botanický ústav AV ČR pokračoval ve výzkumu změn vegetace v NPR Týřov a Velká Pleš. V Lánské oboře skončil tříletý monitoring motýlů.

Z prostředků projektu „Podpora implementace Natury 2000 v ČR“ byl natočen dokumentární film o hlavních EVL Týřov, Vůznice a Lánská oboře, uskutečnila se 4 diskusní setkání s představiteli mikroregionů a hlavními vlastníky půdy, kde byly probírány různé aspekty vyhlášení a existence evropsky významných lokalit a ochrany evropsky významných druhů v souvislosti se zaváděním soustavy NATURA 2000. Pracovníci Správy připravili texty a fotomateriál pro populárně naučnou publikaci „Všetečnick“, kterou vydala Křivoklátsko, o.p.s. z grantu Lesň ČR.

IVS Budy bylo od ledna celé pronajato obecně prospěšné společností Křivoklátsko. V IVS Budy se uskutečnilo 6 výstav s návštěvou přes 6300 osob. Během roku vedli pracovníci Správy 34 odborných exkurzí a 7 přednášek pro veřejnost, u příležitosti V. ročníku Evropského Dne Parků připravili exkurzi po památných stromech na Pusté seči, spojenou s návštěvou zámeckého parku na Leontýně. Akcí se zúčastnilo na 750 osob. Křivoklátsko navštívil Boro Vučinić, ministr životního prostředí Černé Hory s delegací. Ministra doprovázela jeho asistentka Ana Pajević, účastnice International EUROPARC Youth Camp 2001, pořádaného Správou v roce 2001.

Koncem roku na Křivokláte havarovala modrá Škoda Favorit a prorazila vstupní dveře do IVS Budy. Nikdo nebyl zraněn. Pro rekonstrukci a přístavbu budovy Správy ve Zbečné byla zpracovaná projektová dokumentace a vydáno stavební povolení.

Činnost Správy výrazně ovlivnila rekonstrukce správní budovy ve Zbečně. Na jaře se Správa přestěhovala do provizoria nevyužitých skladovacích prostor prodejny SIO Jednota Rakovník ve Zbečně. Podmínky pro práci byly velmi ztížené. Stavař, informatik a vodohospodář sdíleli kancelář v přízemí, oddělenou od prodejny jen posuvnou zástěnou. Ostatní pracovníci seděli společně v podkrovní velké místnosti, vedoucí a ekonomka potom každý v samostatné minikanceláři. Zakázku na rekonstrukci a přístavbu Správy vyhrála firma SKANSKA, která kromě nízké ceny nabídla i nejkratší dodací lhůtu - 13 týdnů. Termín dokončení stavby podle nabídky měl být před Vánocemi. Koncem roku bylo jasné, že termín dokončení nebude splněn a je v nedohlednu.

V organizaci ochrany přírody došlo k zásadním změnám. Správa ochrany přírody byla sloučena s Agenturou ochrany přírody a krajiny do jedné celostátně působící organizace s názvem AOPK ČR. V personálním obsazení Správy CHKO došlo k další změně. Jaromír Maštera přešel koncem roku na středisko v Havlíčkově Bradě a pracovní poměr ukončil Zbyněk Nový. Zooložku Mgr. Petru Tučkovou nahradila od 1. 12. Mgr. Anna Hoffmannová. Dosluhující červený NISSAN pick-up byl nahrazen novým autem NISSAN X-Trail.

Během roku pokračoval monitoring kvality vod v potocích, sledování oplocených botanických ploch v bezleší NPR Velká Pleš a NPR Týřov a klimaxových porostech v Benešově luhu, na Třech

skalkách a v PR Červený kříž. Pro PR Čertova skála, PR Jougllovka, PR Na Babě a NPR Vůznice byly dopracovány botanické inventarizace, v PR Lípa a v NPR Kohoutov byly provedeny inventarizace mykologické.

U celkem 13 LHC proběhla obnova lesních hospodářských plánů. MZe předložilo Plán hlavních povodí s návrhy profilů plánovaných přehrad, včetně přehrady na Berounce, tentokrát u Skryj. Po velkých protestech veřejnosti, občanských iniciativ i Správy CHKO byla tato část plánu vyjmuta.

Ve spolupráci s Křivoklátsko, o.p.s. a činností IVS Budy pracovníci Správy uskutečnili 44 přednášek a vedli 21 exkurzí. Se Svazkem měst a obcí Rakovnícka začal vznikat projekt doplnění cyklostezek a nové sítě značených stezek pro koně. Koncem dubna proběhl na Křivoklátsku v rámci vytváření soustavy NATURA 2000 mezinárodní biogeografický seminář, zaměřený na kontinentální oblast.

V rámci PPK došlo k úplné obnově naučné stezky Brdatka. Bohužel, již po měsíci byl panel u Glorietu opět poškozen! Také na Školní NS se nový panel č. 2 nedočkal ani konce školního roku. Lesní správa Lány otevřela novou bezbariérovou naučnou stezku na Nových Dvorech u Lán, včetně vyhlídky na zvěř v obůrce. Správa se na vzniku stezky podílela jak odborně, tak prostředky z PPK ve výši 280 000 Kč. Slavnostního zahájení provozu stezky se zúčastnila manželka prezidenta republiky, paní Lívie Klausová. Zároveň byla představena nová kniha Věry Půžové, doplněná kresbami Vladimíra Renčína s názvem Lánská obora.

Nepříjemným problémem se stalo nelegální umístění maringotek a obytných přívěsů na pozemcích mimo zastavěná území obcí a obcházení tak stavební uzávěry pro rekreační stavby. Stále čtenější bylo porušování zákazu vjezdu na motorkách a čtyřkolkách do volné krajiny a lesů.

Z iniciativy náměstka hejtmána Ing. Viléma Žáka uspořádal Středočeský kraj akci „Čistá Berounka“. Na trase Zvíkovec - Roztoky nasbírali účastníci z lodí i ze břehu cca 7 tun odpadu! Správa se podílela na přípravě akce a organizovala odvoz odpadu ze sběrných míst.

Celý rok pracovala Správa v provizorních prostórách budovy Jednoty. Firma SKANSKA prováděla stavební práce na rekonstrukci prostřednictvím firmy Severočeská stavební, s.r.o., stavba se dál zpožďovala a kvalita práce byla mizerná. Po několikaletých jednáních byla Správě delimitací předána terénní stanice v Mlynářově luhu, vybudovaná v roce 1985 Ústředním ústavem geologickým.

V lednu na uvolněné místo vodohospodáře nastoupil Ing. Jan Potůček a místo informatika obsadil Miroslav Trojan. Botanička Mgr. Květa Černá opus-

Rekonstrukce správní budovy CHKO ve Zbečně

tila Správu a přešla od 1. 12. na ústřední pracoviště AOPK ČR do Prahy.

Z prostředků PPK bylo mimo řadu jiných opatření zahájeno zkušební vypásání stepní plochy v PR Na Babě. Byla oplocena část horní stepi a do ohrady bylo umístěno stádo 14 ovcí. V průběhu srpna k ovčím vnikli dva toulaví psi a všechny ovce zadávali. Vlastník psů byl zjištěn a škodu uhradil. Pro NPR Vůznice, PR Kabečnice, PP Vraní skála, NPP Bilichovské údolí, NPR Chlumská stráň a NPR Pochválovská stráň byly zpracovány plány péče. Pro poskytování územně analytických podkladů byly naskenovány generely ÚSES.

V k.ú. obcí Městečko a Pustověty provedla firma Dvůr Míče, s.r.o. opakovaně nepovolený zásah do rozptýlené zeleně, rozorání uvalých travních porostů a došlo k pozastavení nepovolené stavby vodního zdroje ve II. zóně CHKO. Zároveň bylo proti ní vedeno správní řízení. Problémy s firmou Dvůr Míče, s.r.o. vyvrcholily krivým obviněním z ublížení na zdraví, kterého se měl dopustit pracovník Správy Ing. Ivan Kasalický při výkonu strážnické služby na Ladě Maesové - jednatelce firmy.

K Evropskému Dnu Parků zorganizovala Správa exkurzi do Stradonic za památkami keltské kultury i přírodními zajímavostmi.

Těsně před koncem roku se Správa začala stěhovat zpátky do zrekonstruované budovy.

Od 1. 1. nastoupil na místo vedoucího Správy RNDr. Petr Hůla. Dlouholetý vedoucí Správy Ing. Petr Štěpánek zůstal dál ve stavu na dobu určitou, jako náhrada za mateřskou dovolenou Jany Povolné. V květnu odešel Ing. Jan Potůček studovat a pracovat do Austrálie a na místo vodohospodáře nastoupila Mgr. Eva Pojerová. Uvolněné místo botaničky obsadila na poloviční úvazek Bc. Petra Karešová.

Galerie Zbečno v budově Správy CHKO

Začátkem roku bylo dokončeno přestěhování všech pracovníků do nové rekonstruované budovy. V souvislosti se stavbou se během roku řešilo mnoho nedodělků a reklamací včetně výměny elektrokotle. Pro zpříjemnění vnitřních prostor budovy Správy byl ve vstupní hale a na chodbách instalován závěsný systém s výstavními rámy pro pořádání výstav. Mgr. Renáta Embertová, Ing. Pavel Moucha a Ing. Petr Štěpánek zpracovali projekt zemních úprav a ozelenění zahrady v areálu Správy. Projekt zrealizovala firma ISP, s.r.o. Rakovník.

Vzhledem k některým neuspokojivým zásahům v lesích a narůstajícímu plošnému poškozování lesních ekosystémů neúnosně vysokými stavy spárkaté zvěře bylo Správou iniciováno pracovní jednání a prohlídka terénu s vedením Lesů ČR, s.p.. Na jednání za účasti generálního ředitele LČR

Ing. Jiřího Nováka a náměstka ministra životního prostředí RNDr. Františka Pelce byla přijata opatření k nápravě. Mezi hlavními byl společný návrh a příprava oblasti chovu jelena evropského na Křivoklátsku, rekonstrukce výsadeb monokultur modřínu a odstranění modřínových výstavků v I. zóně CHKO nejpozději do 3 let, nebo odsouhlasování ročních projektů prací Správou v lesích I. zóny.

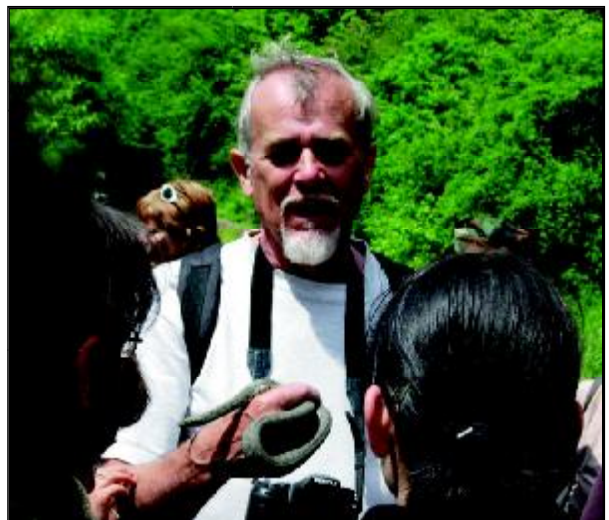
Jarní vichřice Ema způsobila polom ve stráni nad Brtvou, kde částečně rozvrátila přírodě blízký porost s převahou dubu. Protože se jednalo o území NPR Velká Pleš, její ochranné pásmo a potenciální bezzásahovou plochu, zůstala dřevní hmota ponechána na místě. Lukáš Vápeník ze Správy CHKO a Ing. Zdena Hajleková z LČR se zásadním způsobem podíleli na přípravě návrhu ke zřízení oblasti chovu jelena evropského na Křivoklátsku.

Pod vedením Mgr. Anny Hoffmannové připravila Správa společně s křivoklátským kastelánem Ludkem Frenclm na nádvoří hradu I. Evropskou netopýří noc na Křivoklátskě. Akce se setkala s nečekaným zájmem veřejnosti, navštívilo jí přes 300 dětí a dospělých. V nově zřízeném výstavním prostoru budovy Správy, nazvaném „Galerie Zbečno“, byly uspořádány 3 autorské výstavy fotografií s tématy „Arménie a Náhorní Karabach“ Jana Šroubka, „Květy kolem nás“ Viléma Žáka a „Prales“ Bohumíra Prokůpka.

Na podzim MŽP oznámilo záměr na zřízení nových NP Křivoklátsko a Jeseníky. Díky průběžné přípravě odborných podkladů pro potenciální přehlášení části CHKO na NP byla Správa schopna významně přispět k vypracování studie možnosti vyhlášení NP, jako podkladu pro rozhodnutí MŽP o dalším postupu. Studii zpracoval tým firmy Ekologické služby, s.r.o., vedený RNDr. Janem Hoškem.

Počátkem roku zemřel dlouholetý dobrovolný strážce, kamarád a dobrý člověk Petr Rys ze Skryj. V listopadu uplynulo 30 let od vyhlášení CHKO Křivoklátsko.

† 2008 Petr Rys

Vysvětlivky k použitým zkratkám:

AVČR	Akademie věd České republiky	MK ČSR	Ministerstvo kultury České socialistické republiky
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	MNV	místní národní výbor
BR	biosférická rezervace	MZV ČSSR	Ministerstvo zahraničních věcí Československé socialistické republiky
BÚ ČSAV	Botanický ústav Československé akademie věd	MŽP ČR	Ministerstva životního prostředí České republiky
ČGS	Česká geologická služba	NATURA 2000	soustava území, chránících druhy rostlin, živočichů a přírodní stanoviště evropského významu
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav	NK	Národní komitét
ČNR	Česká národní rada	NP	národní park
ČSAV	Československá akademie věd	NPR	národní přírodní rezervace
ČSO	Česká společnost ornitologická	NS	národní stezka
ČT	Česká televize	o.p.s.	obecně prospěšná společnost
ČÚOP	Český ústav ochrany přírody	ONV	okresní národní výbor
ČVUT	České vysoké učení technické	OOP MŽP	Odbor ochrany přírody Ministerstva životního prostředí
EEE	European Expertise Exchange	OPRL	oblastní plán rozvoje lesa
EVI	evropsky významná lokalita	PC	Personal Computer (osobní počítač)
FNNEP	Federation of National and Nature Parks of Europe (Federace EUROPARC)	PP	přírodní památka
GA ČR	Grantová agentura České republiky	PPK	Program péče o krajinu
GEF	Global Environmental Facility	PR	přírodní rezervace
GPS	Global Position System (systém satelitní navigace)	PVE	předčerpávací vodní elektrárna
CHKO	chráněná krajinná oblast	SA MAB	Southern Appalchian Man and Biosphere (Biosférická rezervace Jižní Apalačské hory)
CHPV	chráněný přírodní výtvor	SPŽP	Státní fond životního prostředí
IBA	Important Bird Area (významné ptáččí území)	SPR	státní přírodní rezervace
IUCN	International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (Světová unie ochrany přírody)	SÚPPOP	Středočeský ústav státní památkové péče a ochrany přírody
IVS	informační a vzdělávací středisko	UK	Univerzita Karlova
k.ú.	katastrální území	UNEP	United Nations Environment Programme
KNV	krajský národní výbor	UNESCO	United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization
KPR	Kancelář prezidenta republiky	ÚSES	územní systém ekologické stability
LHC	lesní hospodářský celek	ÚÚG	Ústřední ústav geologický
LHO	lesní hospodářská oblast	ÚV ČSOP	Ústřední výbor Českého svazu ochránců přírody
LHP	lesní hospodářský plán	VLS	Vojenská lesní správa
IRS JCM	Ing. Jerome Coloredo-Mann s.r.l., Lesní a rybníkářská správa Zbiroh	VÚC	velký územní celek
LS	Lesní správa	ZO ČSOP	základní organizace Českého svazu ochránců přírody
LTER	Long Term Ecological Research (dlouhodobý ekologický výzkum)		
MAB	Man and Biosphere (Člověk a biosféra)		
MCHÚ	maloplošně chráněné území		

© Správa CHKO Křivoklátsko

www.krivoklatsko.nature.cz

Sestavili: Petr Štěpánek & Petr Hůla & Ivan Kasalický

Jazyková úprava: Tomáš Bednařík

Foto: Bohumír Prokšpěck, Petr Hůla, Ivan Kasalický, Petr Moucha,

Jiří Petr a fotoarchiv Správy CHKO Křivoklátsko

Grafický design a tisk: Žaket, www.zaket.cz

Vydáno v roce 2008 nákladem 450 ks

*GEOMAPA RAKOVNÍK s.r.o.
Husovo nám. 22
Rakovník 269 01*

tel.: 313 511 398

*IČO: 270 94 189
DIČ: CZ 270 94 189*

Provádíme:

- *výkon zeměměřičských činností*
- *projektování pozemkových úprav*
- *poradenskou a konzultační činnost (zpracování odborných studií a posudků)*
- *služby v oblasti administrativní správy*
- *služby organizačně hospodářské povahy*
- *zpracování znaleckých posudků*
- *oceňování nemovitostí a technologických celků*

*Ing. Bohumír Jankovský
Marie Pavlíčková
Ing. Petr Kýna*

*+420 602 459 295;
+420 605 109 914;
+420 777 841 221;*

*jankovsky@geomapa.cz
pavlickova@geomapa.cz
kyna@geomapa.cz*

MAB